1443 Burton S.W.,
City

THE STANDARD BEARER

A Reformed Semi-Monthly Magazine

PUBLISHED BY THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICH.

Communications relative to subscription should be addressed to
R. SCHAAFSMA
524 Henry Ave., S. E.
Grand Rapids, Mich.

EDITORIAL STAFF
Editors—Rev. H. Hoeksema, Rev. G. M. Ophoff, Rev. Wm. Verhil, Rev. G. Vos
Associate Editors— Rev. A. Cammenga, Rev P. De Boer, Rev. M. Gritters, Rev. C. Hanko, Rev. B. Kok, Rev. G. Lubbers, Rev. R. Veldman. Rev. H. Veldman.

Communications relative to contents should be addressed to
REV. H. HOEKSEMA
1139 Franklin Street, S. E.,
Grand Rapids, Mich.

Vol. XIV, No. 13. Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Mich. APRIL 1, 1938 Subscription Price, $2.00

MEDITATIE

Tempelbouwer En Tempelafbrekers

En die voorbijgingen, lasterden Hem, schuddende hunne hoofden, en zeggende: Ha! Gij, die den tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, behoud Uzelven, en kom af van het kruis.

Mark 15:29, 30.

Zoo had men dan den Heer der heerlijkheid gekruisigd!

Dat kruis was oorspronkelijk niet de bedoeling der vijanden geweest.

Met listigheid hadden ze Hem willen vangen; zoo geheim mogelijk hadden ze Hem willen ombrengen; en dat niet op het feest, opdat er geen oproer werde onder het volk!

Doch 't was naar den bepaalden raad en voorkennis Gods en *door* dien raad, dat hun program beheerscht was geworden. Hunne "ure" was door de ure des Vaders bepaald.

En in de laatste dagen waren ze gedwongen geworden zich te haasten. De opwekking van Lazarus had de geestdrift des volks voor Hem ten top doen stijgen, zooals wel bleek bij zijn koninklijke intocht in Jeruzalem. En in den aan de kruisiging voorafgaanden nacht was de verrader tot hen gekomen met het bericht, dat hij was heengezonden, om haastiglijk te doen, wat hij deed! Het moest dan toch maar op het feest! . . . .

En die nacht was een nacht van verwarring geweest voor de vijanden. Men was niet voorbereid. Slechts stuksgewijze konden ze over het afwerken van hun duivelsch program beslissen. Eerst had men Hem, om tijd te winnen, naar Annas gebracht. Daarna had men in der haast een vergadering saamgeroepen van een gedeelte van het Sanhedrin. Daar was gebleken, dat men geen beschuldiging tegen hem had, dat men geen getuigen tegen Hem kon vinden; daar had men Hem geslagen en bespot en bespogen, zijn bittere haat over Hem uitgegoten, zijn woede aan Hem bekoeld. In nog een andere vergadering in den vroegen morgen had men Hem veroordeeld, des doods schuldig bevonden. En eindelijk was men nogmaals, zonder Jezus in hun midden, vergaderd geweest, om over de uitvoering van hun vonnis te beslissen. En die vergadering had het raadzaam geacht Hem voor den Romeinschen stadhouder te brengen, opdat deze hun vonnis zou bevestigen en uitvoeren.

Bij Pilatus hadden ze eerst op onwil gestuit.

Hij had geen schuld in Hem gevonden. En op verschillende wijzen had hij getracht, altijd met behoud van eigen positie, Hem uit hunne klauwen te verlossen.

Doch. . . .dan was hij des keizers vriend niet! . . .

Dat besliste!

Pilatus, vertegenwoordiger van 't hoogste wereldrecht, leverde den door hem onschuldig verklaarde over!

En zoo had men Hem dan aan het vloekhout genageld!

Hem, den Koning Israels!

En nog schimpt de vijand!

Althans gedurende het eerste gedeelte van de zesurige kruisperiode wordt Hij van alle zijden bespot.

Later wordt het stil, bang-stil, angstig-stil! . . . .

Scherp toch wordt de tijd van Jezus' kruislijden in tweeën gesplitst door het invallen der duisternis op den middag, eene duisternis steeds dieper wordend tot de negende ure toe. . . .

Met de duisternis komt de vrees. Die duisternis toch kwam over het kruis en over het geheele land buiten hun wil. 't Kruis werd er door aan hunne macht onttrokken, was blijkbaar veel meer dan zij, de vijanden, hadden bedoeld. In de duisternis voelde men God, Zijn toorn, Zijn wrake, Zijn vonnis over de wereld. En toen werd het stil rondom het kruis. En straks roept de kruiseling met groote stem. En dan schudt de aarde. Dan splijten de rotsen. Dan keert men huis-

waarts, verbaasd, verschrikt, slaande zich op de borst. . . .

Maar in de eerste helft der kruisperiode, zoolang God nog Zijn zon doet schijnen over boozen en goeden, ook op Golgotha, bespot men nog, boos te moe, den Kruiseling. De leiders des volks, de krijgslieden, een der medekruiselingen, allen keeren zich met bijtenden spot tegen Hem.

Indien Gij dan zijt, wat ge voorgeeft te zijn, Gods Zoon, de Christus, de Koning Israels, kom af van het kruis! . . . .

Verlos uzelven!

Anderen hebt ge verlost; kunt ge nu uzelven niet verlossen? . . . .

En ook die voorbijgingen! . . . .

Golgotha's heuvel was even bezijden den weg, die van het Noorden naar Jeruzalem voerde. En deze voorbijgangers waren waarschijnlijk Galileeërs, die opgingen naar het feest.

Ze gingen voorbij!

't Kruis van Jezus van Nazareth boezemde hun niet genoeg belang in om te toeven. Ze moesten verder. Ze gingen op naar het feest. Maar even toch verlieten ze den hoofdweg, passeerden het kruis, en schuddende met verachting hunne hoofden, beten ze Hem toe:

Gij tempelafbreker en tempelopbouwer!

Kom af van het kruis!

Bijtende laster!

Gij, die den tempel afbreekt!

Was het misverstand, dat deze voorbijgangers de woorden, eens door den Heiland gesproken, aldus verdraaiden? Of was ook bij deze Galilesche feestgangers het booze opzet om Hem opzettelijk te lasteren?

Zoo toch had Jezus niet gesproken!

't Was geweest toen Hij het huis Zijns Vaders, dat men tot een kuil der moordenaren gemaakt had, tot een huis van koophandel, reinigde, en de Joden van Hem een teeken hadden gevraagd van Zijn macht om zulke dingen te doen. Toen had de Heiland hun geantwoord: "Breekt dezen tempel, en in drie dagen zal Ik denzelven oprichten".

't Rapport van deze woorden had zich verspreid.

In de nachtelijke vergadering van de Sanhedristen waren getuigen verschenen, die meenden, dat uit die woorden des Heilands eene beschuldiging kon worden opgemaakt, op grond waarvan Hij veroordeeld zou kunnen worden. En thans herinneren deze voorbijgangers weer aan hetzelfde woord. Doch vijanden zijn slechte rapporteurs. Ze hadden het woord des Heilands niet verstaan. En zoo kwam het, dat het woord van Jezus in verschillende vormen de rondte deed. De één beweerde, dat Hij gezegd had: "Ik kan den tempel Gods afbreken, en in drie dagen denzelven opbouwen". Anderen hadden Hem hooren zeggen: "Ik zal dezen tempel, die met handen gemaakt is, afbreken, en in drie dagen een anderen, zonder handen gemaakt, bouwen". En de voorbijgangers op Golgotha beten Hem toe: "Gij, die den tempel afbreekt, en in drie dagen opbouwt".

Doch in één opzicht kwamen al deze verschillende rapporten overeen: de Heiland had zich door dat teeken aangediend als den tempel*bouwer; zij* stelden Hem voor als den tempel*verwoester!*

Gij, die den tempel afbreekt! . . . .

Fatale verdraaiing der waarheid!

Immers, niet Hij zou den tempel afbreken, doch zij, de Joden waren de tempelverwoesters, schoon ze ook daarin handelden naar den bepaalden raad en het voornemen Gods. En op dat eigen oogenblik, dat ze den Heiland van deze tempelafbraak beschuldigen, waren ze bezig hem te verwoesten, én in het lichaam van Jezus, én zooals Gods huis vertegenwoordigd was in den tempel te Jeruzalem. En straks zouden ze daarvan het teeken zien, als, tegelijk met het scheuren van het voorhangsel in Jezus' vleesch, ook het voorhangsel in den tempel zou scheuren van boven tot beneden!

Doch zij verstonden het niet.

Zeker moest de tempel worden afgebroken en herbouwd.

Wezenlijk toch is Gods tempel niet een huis met handen gemaakt en daarom kon Jeruzalems Godshuis niet de uiteindelijke realizeering van den tempel Gods zijn. Gods huis is geestelijk. Het is de woning Gods bij de menschen, bij Zijn volk in Christus Jezus den Heere. Het is het verbond der vriendschap, de innige gemeenschap der liefde, waarin God Zijn volk in gunste kent en hen zegent met alle geestelijke zegeningen in den hemel, hun God is, onder hen wandelt, hen Zijne zonen en dochteren noemt, Zijn hart voor hen ontsluit, hen doet ingaan in Zijne heilgeheimen, Zichzelven op 't hoogst aan hen openbaart, zoodat ze Hem straks zien aangezicht tot aangezicht en Hem kennen, zooals ze ook gekend zijn; waarin dat volk Hem in liefde kent, met heel zijn harte mint, met al zijne krachten zoekt, en Hem vrijwilliglijk dient, Hem geheel en al is toegewijd en geheiligd. . . .

Dat tabernakelen Gods bij de menschen is Zijn tempel!

Die tempel Gods prijkte eens in aardsche vorm in 't eerste paradijs, toen de boom des levens midden in den hof stond en van dien boom de mensch, naar Gods beeld geformeerd en Zijne gelijkenis dragend, mocht eten, Gods zalige gemeenschap smakend en Hem in liefde kennend. Doch die tempel werd door de zonde verwoest. Inplaats van licht kwam duisternis, inplaats van liefde haat, de gerechtigheid keerde om in ongerechtigheid en 't beeld Gods verkeerde in een beeld des duivels. Inplaats van gunst kwam toorn, inplaats van zegen de vloek; de dood ging heerschen waar eerst 't leven bloeide. Gods tempel was verwoest. Doch de Allerhoogste had een Heer verordineerd over Zijn gansche Huis. Hij zou Gods tempel niet slechts her-

bouwen, maar ook opheffen tot de hoogte der hemelsche heerlijkheid, eene schoonheid geven, waarbij de heerlijkheid van den eersten tempel zou verdwijnen.

Van dien tempel der toekomst was Jeruzalems Godshuis slechts schaduw.

Daar woonde God in het binnenste heiligdom. En daar was ook Zijn volk vertegenwoordigd in 't Heilige, in reukofferaltaar, gouden kandelaar en tafel der toonbrooden. Daar woonde God met Zijn volk onder één dak! Doch zie, er was nog altijd scheiding. Het zware voorhangsel verkondigde het volk der oude bedeeling geduriglijk, dat de weg tot het binnenste heiligdom nog niet was geopend. Het uiteindelijke huis Gods kon de tempel in de Godsstad niet zijn.

Van dien tempel is Christus centraal de vervulling!

Hij toch is Immanuel, God met ons. De eeuwige God kwam in onzen tijd. De oneindige vereenigde Zich met onze eindige natuur. Het Woord werd vleesch en tabernakelde bij ons. En straks wordt Hij verhoogd, aan het kruis, in de opstanding, door Zijn opvaart in de hoogte, in Zijne zitting aan de rechterhand der eeuwige Majesteit. En dan ontvangt Hij de belofte des Geestes, opdat Hij Gods tempel moge voltooien, in moge gaan door dien Geest in al de Zijnen, ze vereenigend tot Zijn lichaam, opdat Gods tabernakel in Hem en door Hem bij de menschen zij. Gij in Mij en Ik in hen, opdat ze volmaakt zijn in één!

En straks wordt de tabernakel Gods in al zijn hemelsche heerlijkheid en glans geopenbaard!

Want Hij komt weer! Gods tempelbouwer!

En dan zal Hij, Die op den troon zit, zeggen: "Ziet, Ik maak alle dingen nieuw!"

En in de nieuwe hemelen en de nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont, zal de tabernakel Gods bij de menschen zijn!

In Christus Jezus onzen Heere!

Hij, Gods tempelbouwer, hangt daar aan het kruis.

En die voorbijgingen lasterden Hem, schuddende hunne hoofden, en beten Hem toe:

Ha! Gij, die den tempel afbreekt!

Satanische spot!

Kom af van het kruis!

Maar neen, Heere! kom niet af!

Immers van dat blijven, dat vrijwillige blijven aan het vloekhout des kruises hangt alles af!

Zij, de voorbijgaande spotters, tezamen met de oversten des volks en in dienst van heel de macht der duisternis, "de overheden en machten", zijn het, die den tempel verwoesten. En ze doen dat in dubbelen zin des woords. Ze breken den tempel af naar het woord, dat de Heiland gesproken had. Zoo toch had Hij hun het teeken gegeven, het teeken, dat ze in hunne blindheid thans niet konden zien: Breekt gij dezen tempel af en Ik zal hem herbouwen! Van den tempel Zijns lichaams had Hij gesproken. En dat woord vervullen thans zij die altijd dienst doen als tempelonheiligers en tempel-verwoesters. Ze braken den tempel af in het lichaam des Heilands. Doch in verband met dat afbreken van den tempel Zijns lichaams betrof het woord des Heilands toch ook het typische Huis Gods dat belichaamd was in Jeruzalems tempel. Immers, zoodra de tempel van Jezus lichaam was afgebroken, en Hij, de tempelbouwer en Hoogepriester in Gods Huis, Zijn bloed had ingedragen in het binnenste heiligdom, had de schaduw-tempel geen zin of beteekenis meer, moest hij verdwijnen, om plaats te maken voor de eeuwige werkelijkheid. . . .

Neen, ze verstonden ook dit niet!

Den tempel meenden ze te bewaren!

En den tempelbouwer beten ze toe: Gij, die den tempel afbreekt! . . . .

En ze verstonden het niet, dat ze in dienst stonden van den bepaalden raad en voorkennis Gods, om én den tempel van Jezus lichaam én dien van de schaduwen te verwoesten!

Kom af van het kruis!

Neen, Heere! kom niet af!

We weten het, ge zoudt het kunnen, schoon ge daar hangt als de machtelooze, volkomen in de handen Uwer vijanden, voorwerp van den bijtenden spot van allen, die U zien! We verstaan het, dat Gij ook thans de Machtige zijt, Die op Uw machtwoord de vijand ter aarde neer kunt werpen en in heerlijkheid kunt verschijnen. We weten het, Heere! dat niemand macht heeft, ook thans niet, nu heel de goddelooze bende tegen U vergaderd is, om U het leven te ontnemen, dat Gij het vrijwilliglijk aflegt van Uzelven en macht hebt het wederom te nemen!

Kom niet af!

Maar hoe zou Hij, de Knecht des Heeren, Die kwam om den wil des Vaders te doen, de ijver voor Wiens huis Hem verteert, gehoor geven aan den spot der vijanden, afkomen van dat kruis? Hij weet het immers, dat, terwijl zij den tempel Zijns lichaams verwoesten, Hij voor het aangezicht Gods het fundament van Gods gerechtigheid legt voor den nieuwen, den eeuwigen tabernakel Gods bij de menschen? Vrijwillig gaf Hij Zich daartoe over in de handen der zondaren. Vrijwillig droeg Hij den smaad der vijanden in den nacht Zijner veroordeeling. Vrijwillig had Hij den rug gebogen onder de striemende geeselroede. Vrijwillig liet Hij Zich nagelen aan het schandhout. Vrijwillig verduurt Hij ook thans den bijtenden spot der vijanden, inmiddels vrijwillig Zijn bloed stortend, de Gode welbehagelijke offerande brengend, de zonden verzoenend, het fundament leggend voor den eeuwigen tempel Gods!

Hij blijft aan het kruis! Gehoorzaam tot den dood!

Blijft, tot Hij triumfantelijk kan uitroepen: Het is volbracht!

De weg tot het binnenste heiligdom is geopend!

Gods tabernakel is bij de menschen!

Eeuwiglijk!

H. H.

EDITORIALS

Dr. Hepp Over De Algemeene Genade

V.

Dr. Hepp's Bewijs Uit De Gereformeerde Symbolen.

Meer bewijs uit de Formulieren van Eenigheid dan de plaatsen, die we reeds bespraken, kunnen we in de brochure van Dr. Hepp niet vinden. Ik heb mij hierover verblijd. We mogen zeker aannemen, dat Dr. Hepp goed bekend is met de besluiten der Christelijke Gereformeerde Synode van 1924 aangaande de "gemeene gratie". Hij kent niet slechts de Drie Punten, maar weet ook, welke de gronden zijn, waarop de synode ze trachtte te fundeeren. En hij zal dus ook bekend zijn met het feit, dat het eerste dier punten ook een beroep doet op Canones III, IV, 8 en 9, waar gehandeld wordt van "de algemeene aanbieding des evangelies". Kalamazoo had den euvelen moed om algemeene genade te vinden in de prediking. En dat Dr. Hepp zich op dit stuk der belijdenis niet beroept, kan tot blijdschap stemmen. Ik heb er althans de conclusie uit getrokken, dat de voorstanders der gemeene gratie in Nederland nog niet zoo ver zijn afgeweken van de Gereformeerde lijn, als de verdedigers der Drie Punten ten ontzent.

Dat neemt niet weg, dat de leer der gemeene gratie indruischt tegen de belijdenisschriften, ook zooals ze door Dr. Hepp wordt verdedigd.

We hebben dit duidelijk genoeg aangetoond uit dezelfde stukken, waarin de hoogleeraar gemeene gratie meent te vinden.

Het veertiende artikel van de Nederlandsche Geloofsbelijdenis spreekt niet eens van natuurlijk licht, zooals we duidelijk aantoonden. Dr. Hepp liet zich door een Latijnsche vertaling verleiden om op sintels te blazen in de meening, dat het vonkskens waren.

De Canones (III, IV, 4) spreken wel van natuurlijk licht, maar vermijden met opzet den term gemeene gratie, daar deze thuis hoorde bij de Remonstranten. En duidelijk spreken de Dordtsche Leerregels zich uit op dit ééne punt (en daarom gaat het ten slotte alleen, niet over de vraag of de natuurlijke mensch ook natuurlijk licht heeft), dat de onwedergeborene met dit natuurlijk licht niets goeds vermag, maar het altijd en overal geheel bezoedelt en in ongerechtigheid ten onder houdt.

Meer bewijs uit *onze* belijdenisschriften heeft Dr. Hepp niet.

Maar hij verwijst ons ook naar enkele buitenlandsche Gereformeerde Confessies.

Nu moet men daarbij wel voor de aandacht houden, dat die buitenlandsche belijdenisschriften voor ons geen bindende macht hebben. Het gaat natuurlijk niet op, om, indien ik het goed eens ben met onze eigene belijdenisschriften, mij ongereformeerd te verklaren, omdat op een ondergeschikt punt die confessies uit het buitenland zich anders uitdrukken dan onze formulieren van eenigheid. Integendeel, is er op zulk een detail-punt conflict met de voorstelling van eigen belijdenis, dan houden we ons aan de laatste.

Doch zien we, wat Dr. Hepp in die andere belijdenisschriften vindt ten opzichte van de zoo gevierde leer der gemeene gratie.

Hij verwijst allereerst naar de Fransche Confessie.

"De Fransche Confessie belijdt in art. 9, nadat zij heeft uitgesproken, dat de mensch goed en gaaf of volkomen (Fransch: pur et entier, Latijn: purum et integrum) en naar Gods beeld is geschapen en door zijn eigen schuld zóó verdorven is geworden, dat hij alle gaafheid en volkomenheid of 'rechtheid' heeft verloren (dus niet alle scheppingsgaven): en hoezeer hij *nog* eenige onderscheiding van goed en kwaad heeft, waardoor hij wordt aangezet om dit of dat te doen (Fransch: et combien qu'il ait *encores* quelque discretion du bien et du mal. . . .et combien qu'il ayt volenté par laquelle il est incité à faire cecy ou cela; Latijn: etsi enim nonnullam habet boni et mali discretionem . . . .item, quamvis sit preditus, qua ad hoc vel illud movetur). Derhalve heeft de gevallen mensch *nog* (dit kan niet anders beteekenen dan: ondanks zijn val) uit zijn schepping overgehouden eenige kennis om tusschen goed en kwaad te onderscheiden".

We hebben geen bezwaar om dit artikel der Fransche Confessie te onderteekenen, als 't moet.

Dr. Hepp wil natuurlijk nadruk leggen op dat woordje *encores, nog,* dat hij telkens onderstreept. Hij wil blijkbaar niet, dat er een tittel of jota van de belijdenis verloren ga. En hij doet dit tegenover Ds. de Graaf, die volgens hem wil, dat de mensch eerst alles heeft verloren door de zonde en daarna door particuliere genade deze "onderscheiding tusschen goed en kwaad" heeft terug ontvangen. Deze handhaving der belijdenisschriften tot in de kleinste bijzonderheden zouden we beter kunnen waardeeren misschien, indien Dr. Hepp nu ook veel gewichtiger stukken der belijdenis wilde onderstreepen, zooals b.v., dat de term *gemeene genade* volgens onze Dordtsche Leerregels Remonstrantsch is! Anders lijkt het doen van den hoogleeraar toch veel op het uitzijgen van de mug en doorzwelgen van den kemel, waarvan de Schrift spreekt.

Doch hoe dit ook zij van gemeene gratie spreekt dit artikel in het geheel niet. Het leert ons slechts, dat de mensch na zijn val nog altijd een denkend en willend wezen is. In dit opzicht is de Fransche Confessie nog zwakker dan onze Leerregels, die in elk geval toestemmen, dat de mensch ook nog eenige betrachting tot de deugd en uiterlijke tucht openbaart Dat hij echter "in natuurlijke en burgerlijke zaken" met dit onderscheidingsvermogen goed kan doen, wordt ook

in deze confessie niet beweerd. Dit komt nog sterker uit, zoo we voor oogen houden, dat hetgeen door Dr. Hepp uit dit artikel der Fransche Confessie wordt aangehaald, in den vorm van een concessie voorkomt (combien qu'il ait, etc.), terwijl het eigenlijke punt der belijdenis uitgedrukt is in de woorden "toutefois elle est du tout captive sous péché" dat is: ze ligt (deze volenté, wil) altijd geheel gevangen onder de zonde". Geen gemeene gratie dus, die hem tot in verstand en wil verbetert!

Nu is het treffend, dat deze Confessie werd opgesteld door Calvijn en zijn leerling De Chandieu.

Indien nu de theorie der gemeene gratie zulk een voorname plaats innam in Calvijn's gedachtensysteem, hoe komt het, dat noch de leer, noch de term *gemeene gratie,* of algemeene genade, hier voorkomt? Hier was het toch de plaats om b. v. te zeggen: "hoezeer hij ook nog door een zekere gemeene genade Gods het vermogen om te onderscheiden tusschen goed en kwaad heeft overgehouden". 't Zou niet onaardig zijn, zoo er in de toekomst nog weer eens een Amerikaansche predikant aan de Vrije Universiteit een poos grasduint, om in een paar maanden Duitsch te leeren (Credo!) en een doctorsgraad te halen, dat Dr. Hepp als promotor hem aanried om een tweede "meesterproef" als die van Dr. H. Kuiper (brochure p. 58) te schrijven. Er is waarlijk nog wel behoefte aan wat grondiger studie over het onderwerp "Calvin on Common Grace", dan in deze "meesterproef", door Kuiper onder "eenige leiding" van Dr. Hepp geschreven (brochure p. 58) ons geleverd werd.

Meer grond voor zijne voorstelling schijnt Dr. Hepp te vinden in de tweede Helvetische Confessie:

"De tweede Helvetische Confessie lascht in hare belijdenis van de verdorvenheid van den mensch in, *dat er in den gevallen mensch eenig verstand is van aardsche zaken.* (En dat is geen uitvloeisel van de particuliere genade bij de geloovigen). *Want God heeft naar Zijn barmhartigheid vernuft overgelaten, echter ver afstaand van dat, wat in (hem) was vóór den val.* (Porro terrenarum rerum intelligentia in lapso homine, non est nulla. Reliquit enim Deus ex misericordia ingenium, multum tamen est distans ab eo, quod inerat ante lapsum, hoofdst. IX, art. 6). Deze confessie gebruikt hier wel niet het woord genade, maar dan toch barmhartigheid. Deze barmhartigheid wordt bewezen aan ieder gevallen mensch. Zij bestaat daarin, dat hem uit de schepping nog wordt overgelaten een inzicht, een kennis, welke echter voor die van vóór den val moeten onderdoen. Doch daarbij laat deze Confessie het nog niet. Zij vervolgt dat God *beveelt* dit vernuft te ontwikkelen, veredelen (excolere) en dat Hij tegelijk eraan toevoegt *gaven* en *vooruitgang* (dona et profectum). 'En het is duidelijk, dat wij niets *in alle kunsten* kunnen uitrichten zonder Gods zegen'. De Schrift leidt *alle kunsten* op God terug, ook de heidenen deden dat tot de goden, merkt deze belijdenis nog op. Wordt hier de algemeene genade niet ondubbelzinnig beleden?" (brochure p. 53).

Hierop zou ik in de eerste plaats willen antwoorden, dat ook indien dit laatste moet worden toegestemd, dit nog niet wil zeggen, dat wij aan deze paragraaf uit de tweede Helvetische Confessie ook gebonden zijn. Deze confessie, die door Bullinger werd opgesteld, is veel meer een klein dogmatiekje dan een belijdenis. Hagenbach noemt haar een "Wahres dogmatisches Meisterstuck". Schaff zegt, dat ze is "rather a theological treatise than a popular creed". Ze is meer dan tweemaal zoo lang als onze Dordtsche Leerregels en handelt over allerlei bijzonderheden. En ofschoon ook ondergeteekende dit werk van Bullinger een meesterstuk acht, aarzel ik toch niet te zeggen, dat niemand in onze dagen haar in alle ondergeschikte punten zou willen onderschrijven. Ook Dr. Hepp niet. En als de interpretatie van Dr. Hepp juist is, zoodat de leer der algemeene genade in de aangehaalde woorden ondubbelzinnig wordt geleerd, dan aarzel ik niet uit te spreken, dat ik deze paragraaf uit de tweede Helvetische Confessie niet aanvaard. En ik heb daartoe temeer reden, omdat ze in dat geval zeker onze eigene belijdenis weerspreekt, die van "gemeene genade" niet wil weten. Ik houd mij op dit punt dan maar aan de veel duidelijker uitspraak van de Dordtsche Leerregels.

Maar bovendien is het ook niet waar, dat de leer der algemeene genade in deze woorden ondubbelzinnig wordt beleden. Ik bedoel nu de leer, dat God door een genadewerking de zonde in het hart des onwedergeborenen stuit, zoodat Hij in natuurlijke en burgerlijke zaken, of in de *kunsten* goed kan doen. Het is ongetwijfeld waar, dat deze belijdenis leert, dat God in den gevallen mensch heeft overgelaten verstand van aardsche zaken. En dit wordt door niemand ontkend. Het is waar, dat in dit artikel geleerd wordt, dat God den mensch vernuft (ingenium) heeft gelaten. En ook daar is niets op tegen. Noch is er bezwaar tegen de bewering, dat alle kunsten (als gaven) tot God te herleiden zijn als de Gever. Maar: 1. Het hart van de gemeene gratie leer op dit punt is, *dat God de zonde stuit door een genadewerking.* En dat wordt hier niet geleerd; en 2. Dat met *ex misericordia* de *gratia communis* zou zijn bedoeld blijkt uit deze paragraaf lang niet zoo ondubbelzinnig als Dr. Hepp meent; en 3. Evenmin is het zoo ondubbelzinnig duidelijk, dat naar een algemeenen zegen over alle menschen wordt verwezen in de woorden: "Et manifestum est, quam nihil proficiamus in artibus sine benedictione Dei". Deze woorden kunnen ook het tegenovergestelde beteekenen. Zeker, "Jubet Deus excolere ingenium, et addit dona et profectum" i.e. God beveelt ons het vernuft te ontwikkelen en geeft dan ook gaven en vooruitgang (*Aufgabe* en *Gabe,* "algemeen mandaat", Schilder), maar de groote vraag is juist, of God bij die *Aufgabe*

en *Gabe* nu ook *Gnade* schenkt om met die *Gaben,* die hij van God ontvangt de *Aufgabe* te vervullen. Nu zal de *Aufgabe* van God aan den mensch wel niet kunnen zijn, dat hij zijn gaven ontwikkelt in de zonde en voor eigen eer en zingenot. Het gemeen mandaat is zeker, dat hij met al die gaven den Heere zijn God zal liefhebben met geheel zijn bestaan en al zijne krachten. En dat kan hij niet. Want de uitnemende gaven, die hij daartoe van God had ontvangen, heeft hij door moedwillige ongehoorzaamheid geheel verloren. En laat ons elkander nu goed verstaan. Het verschil tusschen ons en de gemeene gratie voorstanders ligt niet hier, dat zij zouden leeren, dat God den mensch gaven heeft gelaten en dat God hem beveelt, die gaven te ontwikkelen, terwijl wij dit zouden ontkennen. Noch ook ligt het verschil hier, dat zij zouden handhaven, dat wanneer de mensch dit bevel van God opvolgt in den zin, dat hij zijn *ingenium excolit,* zijn vernuft gebruikt en ontwikkelt, God dan *addit dona simul et profectum,* gaven en vooruitgang daarbij schenkt, *terwijl wij dat zouden ontkennen.* Dit gelooven we allen. En dit geldt van alle menschen zonder onderscheid, hetzij rechtvaardigen of goddeloozen. Ook wanneer de goddelooze de gaven Gods gebruikt in den dienst des vleesches, der wereld, der zonde, geeft God nochtans *dona simul et profectum.* Dat is *success.* Maar de vraag is:

1. Is het "gemeen mandaat" slechts, dat wij Gods gaven zullen ontwikkelen en gebruiken, of, dat wij dat zullen doen in de liefde Gods en tot Zijne eer, als Zijne vriendknechten, in Zijn verbond? Is er ook een gemeene gratie mandaat, volgens hetwelk God alle menschen zou bevelen om hunne gaven te ontwikkelen, onverschillig of ze het doen ter eere Gods of in den dienst der zonde? Wij zeggen: neen. Ge kunt nooit het "cultuur-bevel" scheiden van het bevel Gods om Hem lief te hebben met alle krachten en Hem als ambtsdragers te dienen. Wie dit wel doet, scheidt "natuur en genade". Dit doen juist de gemeene gratie voorstanders. En ze zeggen: de mensch doet goed in natuurlijke en burgerlijke zaken, als hij maar de gaven Gods ontwikkelt, aan "cultuur-beoefening" doet. Wij zeggen: des neen; hij bezoedelt ook in natuurlijke en burgerlijke zaken die gaven geheel en houdt ze in ongerechtigheid ten onder.

2. Ontvangt de natuurlijke mensch bij die gaven, die hij heeft overgehouden bovendien ook nog een zekere, niet-wederbarende, maar *zonde-stuitende* gemeene gratie, waardoor hij het bevel Gods om zijne gaven te gebruiken en te ontwikkelen, ook nog eenigermate op een Gode welbehagelijke wijze kan opvolgen, en in natuurlijke en burgerlijke zaken het goede kan doen? Wij zeggen neen; de gemeene gratie voorstanders zeggen ja. Laat ons de kwestie toch niet vertroebelen! Dr. Hepp heeft het aldoor maar over de *gaven,* die den gevallen mensch gelaten zijn. Maar die *gaven* zijn immers de *gemeene gratie* niet? Die gaven stuiten immers geen zonde? Ze zijn immers slechts het kapitaal, *waarmee* de gevallen mensch zondigt. Had hij ze niet, hij zou niet kunnen zondigen! Als ik aan een dief een zekere som gelds toevertrouw, om er mee *voor mij* te handelen en te woekeren, zal dan dat hem toebetrouwde kapitaal zijn diefachtige natuur bedwingen? Dwaasheid! Maar zullen dan de gaven, die God aan den alles aan God ontroovenden mensch schenkt, *de zonde in hem stuiten?* Nog grooter dwaasheid! Hij zal met die gaven zondigen. Volgens de gemeene gratie leer komt er dus bij die gaven een *zonde-stuitende,* verbeterende werking Gods bij (eene werking des Heiligen Geestes, punt II). waardoor de natuurlijke mensch zijne gaven in deze wereld ook nog recht kan gebruiken, schoon hij er niet door tot geloof kan komen. Daarover gaat het! *Dat ontkennen wij.* Dat leeren de gemeene gratie voorstanders. En wij zeggen met nadruk: daarmee staan de gemeene gratie drijvers lijnrecht tegenover de belijdenisschriften der Gereformeerde Kerken die niet alleen van zulk eene zondestuitende, bij het natuurlijk licht bijkomende gemeene gratie werking niet weten, maar dit ook beslist loochenen en als Remonstrantsch verwerpen. En daarom zeggen we het Dr. Hepp en allen, die tot onze uitwerping uit de Christelijke Gereformeerde Kerken hebben medegewerkt en nog medewerken: uwe ongerechtigheid is deze, dat gij, die op een fundamenteel punt van de Gereformeerde belijdenis afwijkt, en nog veel verder afwijkt van den geest der vaderen, de getrouwe handhavers dier belijdenis hebt verworpen! Dat is de waarheid der geschiedenis van 1924!

3. En als nu God, die beide Gabe en Aufgabe aan den zondigen mensch geeft, geen genade schenkt (en dat doet Hij alleen aan Zijne uitverkorenen), en als nu die zondige en totaal verdorven mensch, altijd maar weer die gaven aan God ontrooft, tegen Hem aanwendt zijn eigen eer en wellust er mee zoekt en voedt, ze in ongerechtigheid ten onder houdt en geheel bezoedelt, er mee naar het eeuwig verderf zich haast, God er mee vloekt, Zijn volk er mee doodt, Zijn Zoon er mee kruisigt, zich er mee wijdt aan den duivel en zijne engelen om met hen rijp te worden voor de hel, geeft dan God die gaven, die regen en zonneschijn, die talenten en krachten, die spijs en vroolijkheid, aan dien goddeloozen mensch in Zijn gunst, met een gunstige gezindheid in Zijn hart? De gemeene gratie voorstanders zeggen luide: ja; wij zeggen: dat zij verre! Want de toorn Gods wordt van den hemel geopenbaard over alle ongerechtigheid en goddeloosheid der menschen, als die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden. En als God de Heere dan nog den mensch *ingenium* blijft geven, en bij de ontwikkeling van dit *ingenium* door den goddeloozen mensch ook *addit dona et profectum,* dan ontvangt hij al die gaven en die vooruitgang in Gods toorn en vloek, en voert God hem er mee naar het eeuwig verderf, en dat wel naar Zijn eeuwig voornemen!

En indien het *ex misericordia* van de tweede Helvetische Confessie art. 9 zou bedoelen, dat God in barmhartigheid over de goddeloozen hun Zijne gaven schenkt, dan zijn we het eenvoudig op dit punt met Bullinger niet eens.

En dat is ons goed recht.

De laatste confessie, die door Dr. Hepp wordt aangehaald, is de Westminstersche. Hij schrijft:

"Ook de Westminstersche Confessie zwijgt hierover niet. Zij heeft het in hoofdstuk 16, art 7 over de werken van de onwedergeborenen. Die kunnen *materieel aan de wet Gods gelijkvormig zijn* en voor henzelf en anderen nuttig. (Opera nondum regenitorum, licet, quoad materiam praecepto divino conformia esse possint, sibique ipsis et aliis item utilia). Ze kunnen echter Gode niet aangenaam zijn en ook niet iemand geschikt maken om de genade van God te ontvangen (nec Deo grata esse possunt, nec reddere quenquam valent idoneum ad gratiam a Deo recipiendum). Zij zijn zondig. En toch is het nog *zondiger* en *meer beleedigend voor God om ze te veronachtzamen.* (Ejus modi tamen operum neglectu gravius quidem illi peccant Deumque offendunt vehementius). De Westminstersche Confessie durft! Geen belijdenis drukt zich zoo sterk uit. De werken der onwedergeborenen kunnen naar de materie aan de wet Gods gelijkvormig zijn. . . Men beleedigt God, indien men ze veronachtzaamt. Dat reikt wel heel ver! Evenwel hebben ze met de (particuliere) genade niets uitstaande".

Wat bedoelt Dr. Hepp eigenlijk met de woorden: "De Westminstersche Confessie durft!"? Hij zal toch niet bedoelen, dat de Confessie hier met vuur speelt? Dat doen de ijveraars voor de gemeene gratie metterdaad. Ze spelen met vuur! De praktijk des levens bewijst dit maar al te zeer. Want er zit achter dit enthousiasme voor de algemeene genade een liefde tot de wereld, die de Schrift veroordeelt en die de Kerk ten verderve voert.

Maar zoo zal Dr. Hepp het niet bedoelen. Hij schijnt eindelijk in de Westminstersche Confessie iets gevonden te hebben van de geestdrift voor de leer der gemeene gratie, die de geesten in beslag nam, toen het Calvinisme ontwaakte, en waarvan hij op de eerste bladzijde van zijn brochure gewaagde.

Wie echter niet met een van geestdrift voor de gemeene gratie stralend, maar met een nuchter oog die Westminstersche Confessie nog eens weer leest, vindt van die durf en sterke uitdrukkingen totaal niets.

Dr. Hepp haalt aan uit het hoofdstuk over de goede werken. Hij zal ook wel gesnuffeld hebben in het hoofdstuk over den zondeval en de straf op de zonde. Daar wachtte hem echter niets dan teleurstelling. Hij vond daar zelfs geen overblijfselen en sintels! Daar belijdt de Westminstersche Confessie het volgende:

"Ab hac originali labe, qua ad omne bonum facti sumus inhabiles prorsus ac impotentes, eique plane oppositi, ad malum autem omne proclivi penitus, proveniunt omnia peccata actuala". Dat is: Uit dezen oorspronkelijken val, waardoor wij geheel ongeschikt en onmachtig geworden zijn tot eenig goed, en er ten volle tegenover staan, en geheel geneigd zijn tot alle kwaad komen alle dadelijke zonden voort.

Ja, de Westminster Confession durft! Dat blijft daar zoo maar staan. Zelfs van geen *vestigia* of *scintillae* wordt gerept!

Maar in dat hoofdstuk over goede werken dan? Lezen we het artikel in zijn geheel:

"Opera nondum regenitorum, licet, quoad materiam praecepto divino conformia esse possint, sibique ipsis et aliis item utilia; cum tamen neque a corde profluant per fidem depurato, nec secundum verbum eo quo par est praestentur modo, sed neque ad finem debitum, Dei nempe gloriam destinentur; sunt proinde peccata, nec Deo grata esse possunt, nec reddere quenquam valent idoneum ad gratiam a Deo recipiendum. Ejusmodi tamen operum neglectu gravius quidem illi peccant Deumque offendunt vehementius." Dat is: De werken der onwedergeborenen, ofschoon ze voorzoover het de materie betreft in overeenstemming mogen gezegd worden te zijn met het goddelijk gebod en nuttig voor henzelven en anderen, nochtans, omdat ze niet voortvloeien uit een hart door het geloof gereinigd, noch ook, wat de wijze betreft naar het Woord Gods geschieden, noch gedaan worden tot het doel van Gods eer, *zijn daarom zonden en kunnen Gode niet behagen,* noch ook iemand geschikt maken tot het ontvangen van Gods genade. En toch zondigen zij zwaarder en mishagen God meer, die zulk een werk veronachtzamen".

Ja, de Westminstersche Confessie durft!

Wat toch leert ze hier? Dit: de werken der onwedergeborenen zijn altijd zonden, ook dan wanneer ze naar de materie conform het goddelijk gebod zijn!

Ieder zal moeten toestemmen, dat dit hoofdzaak is.

De natuurlijke mensch zondigt als hij die werken veronachtzaamt, dat is, als zijn daden niet naar de materie conform de wet Gods zijn. Dat is, b.v. als hij vloekt, ouderen en overheden ongehoorzaam is, moordt, hoererij bedrijft, steelt, lastert. In zulke gevallen zijn zijne werken niet conform de wet Gods *quoad materiam.* Maar hij zondigt ook, als die daden *quoad materiam* wel naar de goddelijke wet zijn. En dat kan ook. Wie heeft het ooit ontkend? En dat kan zonder gemeene gratie! Dan is de natuurlijke mensch fatsoenlijk, hij vloekt niet, misschien prevelt hij wel een gebed, of roept een biddag uit om terugkeer van aardsche welvaart, dan overtreedt hij de burgerlijke wet niet, rijdt hij met zijn auto binnen de stadsgrenzen altijd twintig mijl per uur, dan moordt hij niet maar sticht hospitalen, leeft hij zedig en kuisch, is zijn wandel eerlijk met de menschen, spreekt hij de waarheid. *En dan zondigt hij ook!* Als hij 't laatste doet, zondigt hij; als hij 't niet doet zondigt hij zwaarder en

vertoornt hij God meer. Maar hij zondigt altijd! En dat wel, omdat zijne werken nooit naar den Woorde Gods zijn en nooit tot Gods eer.

Ja, ja, die Westminstersche Confessie durft!

Maar 't is mij een raadsel, hoe Dr. Hepp uit dit artikel troost kan putten voor zijne gemeene gratie zoekende ziele! H. H.

Geen Kerk In De Kerk

We schreven (zie p. 128 v.v.), dat naar onze overtuiging de Heilige Schrift ons leert, dat de vergadering der geloovigen en hun zaad, tot openbaring komende als de gemeenschap der heiligen in belijdenis en wandel, wel waarlijk te beschouwen is als de zichtbare vertegenwoordiging van de uitverkorene, wedergeborene en geroepene Kerk van Christus Jezus in de wereld, en dat ze ook als zoodanig is te noemen en te behandelen; dat op die concreet voor ons staande gemeente van Jezus Christus, als openbaring van de ware, geestelijke Kerk, heel de ambtelijke bearbeiding zich richten moet; en dat die ambtelijke bearbeiding er juist voor heeft te zorgen, dat die kerk in het zichtbare de zoo zuiver mogelijke openbaring van het lichaam van Christus, van de kerk in het onzichtbare is en blijft. We schreven voorts, dat dit de beschouwing is van onze belijdenisschriften; dat ze eenerzijds niet de beschouwing voorstaat, dat allen hoofd voor hoofd, die tot de kerk in het zichtbare behooren, ook waarlijk uitverkoren zijn en in het lichaam van Christus zijn ingelijfd, maar anderzijds ook de kerk in het zichtbare niet behandeld wil zien en beschouwd wil hebben als een gemengde schare. We wezen de voorstelling van de hand, alsof onze belijdenisschriften zich op dit punt zouden tegenspreken en we beloofden op dit laatste nog weer terug te zullen komen.

Metterdaad is er op dit punt onder Gereformeerden altijd meer of min verschil van inzicht geweest. Men stelde zich voor de vraag, niet hoe in organischen zin de gemeente van Christus te beschouwen zij, zooals zij in het zichtbare zich voor ons vertoont op aarde; maar hoe men te oordeelen had over de individueele kerkleden, die tot de kerk in het zichtbare behooren. En dan beweerde de één, dat allen, groot en klein, hoofd voor hoofd, voor uitverkorenen en wedergeborenen waren te houden, zoolang als althans het tegendeel niet bleek. Anderen meenden, dat zulk eene beschouwing door de Schrift wordt veroordeeld en door de praktijk wordt gelogenstraft; de Schrift leert immers duidelijk, dat niet alles Israel is, wat uit Israel is; en de praktijk bevestigt dit woord der Schrift maar al te duidelijk. Zij meenden dus, dat de kerk in het zichtbare niet anders is te beschouwen en te behandelen dan als een gemengde schare van uitverkorenen, die nog niet wedergeboren en bekeerd zijn en uitverkorenen, die reeds de wedergeboorte deelachtig zijn en tot bekeering kwamen; en van hypocrieten en verworpenen. Wij zijn echter van oordeel, dat ofschoon het wel vaststaat volgens Schrift en praktijk en beide, dat niet allen, die tot de kerk in het zichtbare behooren, ook uitverkoren en wedergeboren zijn, Schrift en belijdenis ons leeren, dat we nochtans de concrete, zichtbare gemeente van Christus als de ware Kerk hebben te behandelen in heel onze ambtelijke bediening.

Onder de tweede door ons boven genoemde groep zijn er, die er op gewezen hebben, dat onze belijdenisschriften in dit opzicht niet altijd dezelfde taal spreken, maar met zichzelf in tegenspraak komen. Er is, volgens hen, een reeks van plaatsen in onze belijdenisschriften, waarin geleerd wordt, dat allen, die tot de kerk in het zichtbare behooren, ook behooren tot de kerk in het onzichtbare, waarin althans van die veronderstelling wordt uitgegaan; maar er is ook een andere reeks, waarin niet onduidelijk wordt geleerd, dat de kerk in het zichtbare te beschouwen zij als een gemengde schare van bekeerden en onbekeerden, wedergeborenen en onwedegeborenen, verkorenen en verworpenen. Vooral wijlen Ds. A. Diermanse, uit wiens werk "De Beschouwing der Kerkleden" we reeds enkele stukken aanhaalden, interresseerde zich in deze kwestie en vestigde de aandacht op deze tegenspraak in de belijdenisschriften. In 1928 verzond hij aan de Gereformeerde predikanten in Nederland twee circulaires over deze zaak met verzoek hem persoonlijk per brief te willen antwoorden en zijn bezwaren te willen mededeelen. Deze twee circulaires, tezamen met een thetisch gedeelte over de zaak in kwestie en een antwoord op bezwaren, die hij per brief van onderscheidene predikanten had ontvangen, gaf hij later uit in eene brochure met het opschrift "Kerkelijke Ongewisheid". Daarin vestigt hij de aandacht op de tegenspraak, die er naar zijn oordeel in de beljdenis op dit punt gevonden wordt, en pleit hij voor corrigeering der belijdenisschriften.

Hij schrijft:

"Want toch het verschijnsel doet zich voor, dat wanneer onze Belijdenisschriften spreken over de wijze waarop diezelfde kerkleden komen tot persoonlijk, werkelijk en bewust bezit van het heil in Christus, en hoe voor hen het Evangelie bediend moet worden, en als voor hen over het H. Avondmaal gehandeld wordt, van het eerst ingevoerde niets meer bespeurd wordt. (d.i. van hetgeen in het Doopsformulier eerst beleden werd, H.H.).

"In de eerst beoogde reeks van belijdenisuitspraken wordt aan de Kerk in deze bedeeling het volstrekte reeds opgelegd, n.l. om zich voor te doen als een gezelschap van enkel wedergeborenen, maar in de andere reeks zien wij van de Kerk niets anders, dan wat zij, ook naar de H. Schrift, in deze bedeeling, naar buiten *vertoont*, n.l. een vermengd gezelschap.

"In de eerst bedoelde reeks van uitspraken gaat de

beschouwing der Kerkleden uit van het volstrekt kerkelijke: het geheel onvermengde; doch in de andere reeks gaat ze van het andere uiterste uit, waar het eigenlijk kerkelijke uit weggevallen is: het beslist gemengde. Daar: het kerklid een wedergeborene. Hier: de idee van het zeker wedergeboren *zijn* komt in het begrip *kerklid* niet voor.

"Het gaat hier alzoo niet over een gewone tegenstelling van twee eenigermate tegenover elkander staande waarheden, zooals er in De H. Schrift wel liggen, maar over een zuiver 'ja' en 'neen', omtrent dezelfde zaak, deze beide keeren van dezelfde zijde bezien. De Kerk is ongemengd van aard, en toch ook gemengd. Zeer wel, indien gij de eerste keer de Kerk bedoelt naar hare verborgen en volstrekt bestaan,. Maar in onze officieele Belijdenis komt de Kerk naar haar uiterlijk, openbaar bestaan eerst beslist voor als onvermengd, en daarop beslist als gemengd". pp. 7, 8.

Later, in het thetisch gedeelte, schrijft hij:

"Er heerscht alzoo in onze Belijdenisschriften ongewisheid in het antwoord dat aldaar te vinden is op de vraag, hoe de leden, groot en klein, van de Kerk naar hare zichtbare zijde, aangemerkt en behandeld behooren te worden.

"Want toch, drie beginselen vinden wij hier in onze kerkelijke Belijdenis: 1. in de door mij genoemde 'eerste reeks' van uitspraken in onze Belijdenisschriften wordt de schare der kerkleden (degenen die samen de Kerk naar haar zichtbare zijde vormen) behandeld en aangemerkt hoofd voor hoofd als wedergeborenen; 2. doch in de door mij aangeduide 'tweede reeks' van die uitspraken vinden wij dat beginsel niet meer toegepast, maar hier, waar de kerkleden gekomen zijn onder verdere ambtelijke behandeling, heeft plotseling een volkomen ommekeer plaats; de beslist en streng doorgevoerde ongemengdheid heeft omtrent dezelfde personen plaats gemaakt voor besliste, even streng doorgevoerde gemengdheid, zonder meer; 3. een derde beginsel wordt even aangeduid, dat niet de minste verdere ontwikkeling of toepassing vindt, n.l. in art 29 begin. Want waar dit zou moeten zijn, aldaar heerscht eerst het beginsel der ongemengdheid en daarna dat der pure gemengdheid". pp. 15, 16.

Indien we nu de Belijdenis op den voet gingen volgen, zoo meent Ds. Diermanse, dan zouden we naar den volgenden regel moeten leeren en handelen:

"In de prille jeugd en in het algemeen bij de intrede in de Kerk (Zie ook: het formulier voor den Doop der volwassenen. Immers de kerkelijke Formulieren zijn naar haar aard de officieele kerkelijke verklaring van den zin der Belijdenisschriften!) geldt de onderstelling van wedergeboorte. Doch volgens de uitspraken der 'tweede reeks' geldt voor de kerkleden vanaf hun komen onder verdere ambtelijke bearbeiding die vaste onderstelling niet meer. Nu komen dan verder de kerkleden voor als een in geestelijk opzicht gemengde schare". p. 16.

Doch ook dit schijnt niet geheel in overeenstemming te zijn met de Belijdenisschriften. Want we lezen verder:

"Maar neen. Dit schijnt toch niet zuiver de gang in onze confessie weer te geven. Want immers in Leerregels III, IV:15 wordt het standpunt der onderstelling ook aanvaard, als voor de in leven blijvende, en dus onder verdere ambtelijke bearbeiding komende en belijdende kerkleden het juiste. Toch blijft dit verschijnsel betrekkelijk de belijdende kerkleden, aldaar zuiver gelocaliseerd. Wanneer toch in Zondag 31 aangewezen zal worden hoe nu werkelijk de leden der Kerk in de prediking zullen beschouwd, aangemerkt en behandeld worden, wordt daar die regel der vaste onderstelling met kracht te niet gedaan. Immers hier de schare der kerkleden beschouwd naar haar in geestelijk opzicht wezenlijke gedaante, n.l. als een in dat opzicht geenszins uniforme, maar gemengde schare. Twee lijnen dus in onverzoenlijke tegenstelling tegen elkander in, getrokken in onze kerkelijke Belijdenis!" pp. 16, 17.

Uit een en ander zal duidelijk geworden zijn, welke onverzoenlijke tegenstelling Ds. Diermanse in de belijdenisschriften vindt. Aan den eenen kant zou de Belijdenis leeren, dat alle kerkleden, i.e. leden van de kerk naar hare zichtbare zijde op aarde, ook leden zijn van de Kerk in volstrekten zin; aan den anderen kant wordt dit even beslist ontkend en wordt de kerk op aarde voorgesteld als een gemengde hoop.

De vraag is of dit juist gezien is.

Is het waar, dat de belijdenisschriften, de formulieren incluis, ooit leeren, dat de kerk op aarde louter bestaat uit wedergeborenen of uitverkorenen en dus uit leden van Christus' lichaam in volstrekten zin? Is het zelfs waar, dat de belijdenisschriften ooit leeren, dat we dit moeten veronderstellen, of de kerk op aarde in die veronderstelling moeten bearbeiden?

Aan den anderen kant: is het waar, dat de belijdenis ooit uit het oog verliest, dat de kerk in het zichtbare wel waarlijk de openbaring is van de ware Kerk, het lichaam van Christus? Leert ze ooit, dat de kerk op aarde eigenlijk niet anders is dan een gemengde hoop?

Ik meen, dat beide ontkend moeten worden.

Aan de eene zijde van deze "onverzoenlijke tegenstelling" wordt vooral gelet op ons Doopsformulier en verder op die artikelen in onze Nederlandsche Geloofsbelijdenis, die handelen over de ware, heilige, katholieke Kerk, en eindelijk nog op art 15 van de Dordtsche Leerregels, III, IV.

Beginnen we dan met ons Doopsformulier.

Het mag aanstonds worden toegestemd, dat ons Doopsformulier sterke taal bezigt. Het behoeft waarlijk niet te verwonderen, dat velen zich aan die taal hebben geërgerd, vooral in kringen, waar van kerk en verbond en doop niet veel meer wordt verstaan. En het mag tevens worden toegestemd, dat indien de taal

van het Doopsformulier betrekking zou hebben op *alle* kinderen in den kring der kerk en des verbonds geboren, hoofd voor hoofd en ziel voor ziel, het in lijnrechte tegenspraak zou komen met de Heilige Schrift, zoowel als met de werkelijkheid van het leven. Dit zou zelfs waar blijven, zoo dit formulier rechtstreeks zou leeren, dat *verondersteld* moet worden, dat alle kinderen der geloovigen ook uitverkoren, wedergeboren en geheiligd zijn. Let er toch op, wat dit zou beteekenen. Het zou inhouden, dat we, zoo dikwijls als de Heilige Doop in het midden der gemeente bediend wordt, belijden, dat God met allen hoofd voor hoofd en ziel voor ziel een eeuwig verbond der genade opricht, hen allen en een iegelijk tot Zijne kinderen en erfgenamen aanneemt en daarom van alle goed verzorgt en alle kwaad van hen weert of ten hunnen beste keert; dat Hij allen verzegelt, dat ze in het bloed des Zoons gewasschen zijn van alle hunne zonden en in de gemeenschap van Christus en van Zijnen dood en opstanding worden ingelijfd, van hunne zonden bevrijd en rechtvaardig voor God gerekend woorden; dat de Heilige Geest allen en een iegelijk verzekert, dat Hij in hen wonen en tot lidmaten van Christus heiligen wil, hun wil toeëigenen hetgeen ze in Christus hebben, totdat allen onder de gemeente der uitverkorenen in het eeuwige leven onbevlekt zullen gesteld worden.

Zoo toch luidt de taal van het Doopformulier.

Dit alles wordt in het formulier niet voorgesteld als een zeker aanbod, een voorwaardelijke belofte, de vervulling waarvan zou afhangen van een daad onzerzijds, zooals sommigen het gaarne voorstellen, maar als de weldaden des verbonds, die God door den doop aan ons verzegelt en bekrachtigt. Hij betuigt en verzegelt, dat Hij met ons Zijn verbond opricht, dat Hij ons tot Zijne kinderen en erfgenamen aanneemt, dat Hij ons wascht in het bloed van Christus, ons in Hem inlijft, ons rechtvaardigt, in ons wonen wil, ons alles wil toeëigenen, wat we in Christus hebben. Dat is het Woord Gods. En het Woord van God kan niet teniet gedaan worden, kan niet uitvallen. Deze beloften worden zekerlijk vervuld aan allen, wien ze gelden. Want wel zijn er in Gods verbond twee *deelen* begrepen, en wel is ons "deel", dat wij door den doop vermaand en verplicht worden tot een nieuwe gehoorzaamheid, om den Heere onzen God met geheel ons bestaan en met alle krachten lief te hebben en te dienen; maar nooit hangt aan ons "deel" Gods "deel" in het verbond. Nimmer hangt de vervulling van Gods verbondsbeloften aan onze gehoorzaamheid en liefde tot God. Het tegendeel is waar. De twee "deelen" van het verbond zijn altijd zoo, staan altijd in zulk eene verhouding tot elkander, dat wij eerst met ons "deel" kunnen beginnen, als God Zijn "deel" uitvoert. En daarom staat het ontwijfelbaar vast, dat allen, wien de woorden van het Doopsformulier gelden, ook zeker zalig worden.

Bovendien wordt immers van de ouders, die hunne kinderen ten doop houden, gevraagd om de belijdenis af te leggen, dat "hoewel onze kinderen in zonden ontvangen en geboren zijn en daarom aan allerhande ellende, ja aan de verdoemenis zelve onderworpen zijn", ze toch ook bekennen, dat "dat ze in Christus geheiligd zijn, en daarom als lidmaten Zijner gemeente behooren gedoopt te wezen". En terecht wijst Ds. Diermanse er herhaaldelijk op, dat "geheiligd zijn" wel degelijk doelt op eene waarachtige, inwendige heiliging des harten.

En eindelijk dankt de gemeente, zoo vaak als de Heilige Doop Wordt bediend, dat God ons en onzen kinderen alle onze zonden vergeven heeft, en ons door den Heiligen Geest tot lidmaten van Zijn eeniggeboren Zoon en alzoo tot Zijne kinderen aangenomen heeft, en dat Hij ons dit door den Heiligen Doop bezegelt en bekrachtigt.

Van eenige veronderstelling is hier geen sprake. Hier wordt taal gebruikt, die getuigt van de zekerheid en overtuiging des geloofs.

En het is te verstaan, dat, wie deze taal verstaan zou als doelende op alle kerkleden in een concrete gemeente op aarde, bezwaar zou hebben tegen haar inhoud en de zekerheid, die er in wordt uitgedrukt.

Doch ieder verstaat, dat dit niet in de bedoeling van onze vaderen, die het formulier opstelden, kan hebben gelegen. Noch ook is er in de taal van het Doopsformulier eenige aanleiding tot zulk eene verklaring. Veeleer is deze taal zoo te verstaan, dat de levende gemeente van Christus, zooals ze organisch bestaat op aarde en wordt voortgezet in de lijn der opeenvolgende geslachten, hier belijdt, wat ze gelooft te zijn krachtens Gods verbond met haar. Ze spreekt hier niet als een schare van individuen, maar als een eenheid. Zeker, er zijn in die gemeente, zooals ze op aarde bestaat, ongetwijfeld kinderen des vleesches, die geen deel in het rijk van Christus hebben, die ook niet deelen in hetgeen door de taal van het Doopsformulier wordt beleden, die ook in dat belijden niet in Geest en in waarheid meedoen. Doch de gemeente spreekt hier niet uit het bewustzijn harer vleeschelijke leden, noch ook als een gemengde hoop, maar uit het bewuste geloof van haar geestelijken kern. En geen oogenblik denkt ze zelfs, terwijl ze deze schoone belijdenis uitspreekt, aan het vleeschelijk zaad. Zoudt ge haar op het eigen oogenblijk, dat ze dit belijdt, vragen, of ze dan niet weet, dat alles niet Israel is, wat uit Israel is, en dat alleen de kinderen der belofte voor het zaad gerekend worden, dan zou ze daarop zeker bevestigend antwoorden. Maar ze zou u ook zeggen, dat zij hier bezig is het sacrament des Heiligen Doops te vieren, dat ze hier als de levende kerk van Christus haar geloof belijdt aangaande de vastigheid van Gods verbond, dat hierop al hare aandacht gevestigd is en er in het formulier, waarin ze deze dingen uitspreekt, geen plaats kan worden ingeruimd voor de kinderen des vleesches, de doode takken, de onvruchtbare ranken.

En nergens wordt er in het formulier gesproken

van individuen hoofd voor hoofd en ziel voor ziel. Alleen in het gebed vóór den doop, in de dankzegging na den doop, en in de derde doopsvraag wordt het bepaalde kind, dat den Heiligen Doop ontvangt, genoemd.

Noch ook is er in de artikelen van onze Nederlandsche Geloofsbelijdenis eenige aanleiding tot de bewering, dat onze Belijdenisschriften eenerzijds de Kerk op aarde beschouwen geheel onvermengd, bestaande alleen uit uitverkorenen en wedergeborenen.

In art. 27 wordt gesproken van de heilige, algemeene, Christelijke Kerk als voorwerp des geloofs, en van haar wordt beleden, dat ze is eene heilige vergadering der ware Christ-geloovigen, die al hunne zaligheid alleen van Christus Jezus verwachten, gewasschen zijn in Zijn bloed en geheiligd en verzegeld door den Heiligen Geest. Van het karakter der afzonderlijke kerkleden, hoofd voor hoofd en ziel voor ziel, wordt met geen woord gerept. Art. 28 handelt over de roeping van ieder geloovige om zich bij de kerk te voegen, aldus hare eenigheid onderhoudende, en om zich te onderwerpen aan hare onderwijzing en tucht en mede te dienen tot de opbouwing der broederen. Maar ook hier wordt niet gesproken van de afzonderlijke kerkleden. En in art. 29, dat handelt over het onderscheid en de merkteekenen der ware en valsche kerk, wordt zelfs gesproken van "het gezelschap der hypocrieten, welke in de Kerk onder de goeden vermengd zijn, en intusschen van de Kerk niet zijn, hoewel ze naar het lichaam in haar zijn".

Evenmin vinden we de voorstelling, dat allen, die tot de zichtbaar bestaande gemeente van Christus op aarde behooren, ook levende lidmaten van Christus zijn, in onzen Heidelbergschen Catechismus. Het antwoord op vr. 74: "Zal men ook de jonge kinderen doopen?", luidt als volgt: "Ja het; want mitsdien zij zoowel als de volwassenen in het verbond Gods en in zijne gemeente begrepen zijn, en hun Christus' bloed de verlossing van de zonden en de Heilige Geest, die het geloof werkt, niet minder dan den volwassenen toegezegd wordt, zoo moeten zij ook door den Doop, als door het teeken des Verbonds, der Christelijke Kerk ingelijfd en van de kinderen der ongeloovigen onderscheiden worden, gelijk in het Oude Verbond of Testament door de besnijdenis geschied is, voor dewelke in het Nieuwe Testament de Doop ingezet is".

Zeker, hier wordt beleden, dat kinderen zoowel als volwassenen in Gods verbond en in Zijne gemeente begrepen zijn, dat ze de belofte des Verbonds niet minder dan de volwassenen bezitten. En het is waar, dat hier geen onderscheid gemaakt wordt tusschen de kinderen der belofte en de kinderen des vleesches. Maar evenmin is het waar, dat iemand het recht heeft uit deze woorden af te leiden, dat onze Catechismus de voorstelling is toegedaan, dat alle kinderen der geloovigen, zoowel als alle volwassenen, die tot de gemeente in de wereld behooren in uitwendigen zin, nu ook uitverkoren en wedergeboren zijn. Dit wordt hier niet geleerd. Men moet het er eerst invoegen, om het er uit te halen.

Wat eindelijk de gewraakte uitdrukking betreft uit art. 15 van de Dordtsche Leerregels III, IV, we lezen daar: "Voorts, van degenen, die hun geloof uiterlijk belijden en hun leven beteren moet men naar het voorbeeld der apostelen het beste oordeelen en spreken, want het binnenste des harten is ons onbekend. En wat aangaat anderen, die nog niet geroepen zijn, voor dezulken moet men God bidden, die de dingen, die niet zijn, roept alsof ze waren; en wij moeten ons geenszins tegenover deze verhoovaardigen, als of wij onszelven uitgezonderd hadden".

Er is in de eerste plaats zeker niets op tegen om degenen, die zich in belijdenis en wandel als ware geloovigen openbaren, daarvoor nu ook te houden. Dit is zeker naar de Schrift. En het zou in de praktijk des levens ook wel niet anders kunnen, zonder te vervallen in het euvel van die ziekelijke kringen, waarin men elkander nauwkeurig weegt op menschelijke weegschaal en altijd twijfelt aan elkander en aan zichzelven. Maar ook in dit artikel van de Canones wordt zeker niet geleerd, dat alle kerkleden ook uitverkoren en wedergeboren zijn.

Het is dan ook niets dan willekeur wanneer men andere plaatsen in onze belijdenisschriften zooals met name Zondag 31 tegenover bovengenoemde plaatst en alzoo een onverzoenlijke tegenstelling ontdekt. Zeker, in Zondag 31 wordt gehandeld van de sleutelen des hemelrijks, en alzoo van de roeping der gemeente, die in het Doopsformulier spreekt van de vastigheid van Gods Verbond, om de Kerk in hare zichtbare openbaring zooveel mogelijk te doen beantwoorden aan haar geestelijke werkelijkheid. Vandaar, dat nu de gemeente hare aandacht ook vestigt op degenen, die ongeloovig zijn, en die zich niet van harte tot God bekeeren, en op hen, die onder den Christelijken naam eene onchristelijke leer of onchristelijk leven voeren. En hun verkondigt zij, dat de toorn Gods en de eeuwige verdoemenis op hen ligt, zoolang ze zich niet bekeeren; of ook vermaant ze hen persoonlijk, en, zoo ze zich aan de vermaning niet storen worden ze ten slotte door den Christelijken ban afgesneden. Maar ook hier is de onderliggende gedachte niet, dat de gemeente van Christus op aarde een gemengde hoop is, en wordt ze evenmin als zoodanig behandeld. Integendeel, het is de gemeente zelf, die zich bewust is de levende kerk van Christus te zijn, die hier optreedt door de ambten en die door de bediening des Woords en door den Christelijken ban zichzelve reinigt van alle besmettingen des geestes en des vleesches, opdat Gods verbond niet ontheiligd worde.

En daarom, geen kerkje in de kerk.

De ware, levende gemeente des Heeren komt tot openbaring in de zichtbare vergadering der geloovigen en hun zaad.

En zij zorgt er voor, dat de openbaring aan haar wezen beantwoordt. H. H.

The Love Of God

It would, no doubt, be difficult to find a subject more biblical than that which is the topic of this essay: *the love of God.* Nor would it be easy to speak on a subject more sublime and profound, more worthy of our consideration. By it we are, according to Scripture, directly led to the contemplation of the very Being of God, for God is love, I John 4:8; and especially of love it may be said with unique emphasis, that of Him and through Him and to Him are all things, to Him be glory forever, amen! For, herein is love, not that we love Him, but that He loved us, I John 4:10. That is, such is the very nature of all love, that it has its source in God and operates out of Him as its Fountain toward and through us. For, love is of God, that is, it is out of Him as its source, I John 4:7. For that same reason all the course of history finds its chief object, its center, its consummation in an event which is a manifestation of love. For, in this was manifested the love of God toward us, that God sent His only begotten Son into the world, that we might live through Him, I John 4:9. For, God so loved the world, that He sent His only begotten Son, that whosoever believeth on Him should not perish but have everlasting life, John 3:16. And because love is so sublime, so uniquely divine, love in us is also the surest evidence that we are of God. He that hateth is in darkness, but he that loveth his brother is in the light, I John 2:9-11. And every one that loveth is born of God. Love is, therefore, the greatest, more sublime even than faith and hope, and all the gift of prophecy, all power and knowledge is not for a moment comparable to love!

Our subject then, may be considered of pre-eminent significance. A discussion of what is by far the greatest in the life of the Christian ought to be of interest to us, not only, but also must be of practical value for our spiritual life. What is that love of God of whch Scripture speaks so frequently and sublimely? What does it mean, that God is love and that love is always and only out of Him? How is that love of God manifested and who are its objects and participants? And this is emphasized by the fact, that of this greatest of subjects there is also the saddest misunderstanding. The love of God is very generally spoken of, but as little understood as the term is generally used. Let us, therefore, turn to the Word of God in order by it to be instructed in the truth concerning the love of God.

When we turn to the Word of God for instruction with respect to the meaning of the word love, we discover first of all, that in the Old Testament there are especially two words used to express the idea of love, though with different shades of meaning. The first word we have in mind has the root meaning of to join, to fasten. It is also used intransitively so that it means to adhere, to stick together. With respect to love, therefore, it emphasizes the idea of a bond of fellowship. It also expresses the idea of delight. The latter idea as an element in love is related to the first probably as the cause to the effect. One delights in another and the result is that he longs for the object of his delight, seeks it, and having found it he cleaves to it. According to this word, then, love is that bond of fellowship between two parties that have delight in each-other. Thus it is used in Deut. 7:7 of the love of God: The Lord did not set His love upon you (i.e. delight in you, seek you and cleave to you) nor choose you, because ye were more in number than any people; for ye were the fewest of all people. And also in Ps. 91:14 the same word is used: Because he hath set his love upon me, therefore will I deliver him. The second word employed in the Old Testament to express the idea of love rather denotes the living action of love than the essence of it as a bond of fellowship. It has the root-meaning: to breathe after, and thus: to long for and strongly to desire. It is the word that is used in Deut. 6:4: And thou shalt love the Lord thy God (i.e. long for, strongly desire Him) with all thy heart and with all thy mind, and with all thy soul and with all thy strength. God, as the Highest good. therefore, must be the chief and only object of our desire. It is the language of love, when Asaph sings in Ps. 73:25: Whom have I in heaven but thee? and there is none upon earth that I desire beside thee. And again it is the profoundest expression of love when David sings in Ps. 42:12, As the hart panteth after the waterbrooks, so panteth my soul after thee, O God. My soul thirsteth for God, for the living God; when shall I come and appear before God? The word is used also to express the love of God for His people, as in Deut. 4:37: And because He loved thy fathers, therefore, he chose their seed after them, and brought thee out in his sight, with His mighty power out of Egypt. And in Isa. 63:9; In His love and in His pity He redeemed them; and He bare them and carried them all the days of old. If we combine the various elements expressed by these terms we may say, that love is a spiritual bond of fellowship, in which two or more parties adhere to one another, a bond which is the result of the delight these parties have in one another, which causes them to desire and to seek one another.

In the New Testament there also occur two words, of which only one needs to be considered here, for it only is used for the love of God. The other word expresses a tender affection, a fondness, which is rather emotional than volitional. It is much weaker than the regular word for love. It is well-known how both words are characteristically employed in John 22:15-17, which narrates the restoration of Peter after he had denied the Lord. The Lord inquires of his

sorrowful disciple, whether he loves Him, twice using the stronger word, that expresses love proper, the last time employing the weaker word that denotes a tender affection. The apostle, however, dares not use the stronger word, conscious as he is of his recent manifestation of self-confidence and miserable weakness. If I may translate the weaker word by "to feel for", although this is by no means the exact rendering, we obtain the following result:

"So when they had dined, Jesus saith to Simon Peter, Simon, son of Jonas, lovest thou me more than these? Yea, Lord, thou knowest that I feel for thee.

"He saith to him again the second time, Simon, son of Jonas, lovest thou me? Yea, Lord, thou knowest, that I feel for thee.

"He saith unto him the third time, Simon, son of Jonas, dost thou feel for me? Lord, thou knowest all things, thou knowest that I feel for thee!"

However, apart from the fact that this passage clearly brings out that the one word, that is constantly used for the love of God in Scripture is stronger than the other, it does not teach us anything concerning the proper meaning of the word itself. We shall, therefore, have to consult sundry passages of Holy Writ, in order to ascertain the true denotation of the term and the contents of the concept *love*.

First of all I would like to call attention to the passage in Col. 3:14: Above all put on love (charity in our version is old), which is the bond of perfectness. It would probably be over emphasizing the real value of this text if we should say that here we have a biblical definition of love, yet it approaches the nature of a definition very nearly. Love is the bond of perfectness. By "bond of perfectness" I understand a bond or union tht is characterized by perfection in the moral ethical sense of the word ethical goodness, such as truth, righteousness, holiness, justice, faithfulness and the like. Love, then, is a bond, that can exist and be maintained only in the sphere of ethical or moral perfection. There is no love in darkness. And they that love darkness do not love one another in the positive sense of the word. If love, as we gathered is the union or bond that is caused by the delight of one party in the other, by the longing of the one for the other, by the seeking of the other by him that loves, then we now learn that the reason and object of this delight is ethical perfection. He that loves in the true sense of the word, delights in perfection, in moral goodness, in truth and righteousness, in the light. Hence, love requires a perfect subject and a perfect object. Both he that loves and he that is loved must be perfect. Since love is the bond of perfectness, it is the bond that only unites perfect parties only. Love, therefore, is an ethical virtue. It is an attribute and act of the will. It requires a person to love. And it requires a person, or an ethical quality to be the object of love. Hence, we must not use the word, even now and in our English language for animals and things, though the word is used properly when applied to ethical and spiritual virtues. It is true, that the word is employed in Scripture as referring to the very opposite of ethical perfection, as when it is said, that men love darkness rather than light, John 3:19; and that they loved the glory of men more than the glory of God, John 12:43; but this merely emphasizes the very perversion of love in the natural man, even as it is not love but adultery, when a husband is unfaithful to his wedded wife and is said to love another woman. Love is the bond of perfectness, that unites the ethically perfect as such. For that reason it implies a choice of the will and is the very antithesis of hatred. A man cannot serve two masters, or he will love the one and hate the other, Matt. 6:24; God has loved Jacob but Esau hath He hated, Rom. 9:13. Love is also the fulfillment of the law, Rom. 13:10; and the love of God is the first and great commandment, while the love of the neighbour is like unto it. For this same reason the Lord establishes as an unchangeable truth, that he that loves Him does keep His commandments, while he that loveth Him not will not keep His sayings. John 14:23, 24. And the ethically perfect character of love constitutes the basic note in that well-known eulogy of love which we find in I Cor. 13. Love rejoiceth not in iniquity, but it rejoiceth in the truth, I Cor. 13:6.

If we bear this thoroughly ethical character of love in mind, we are not surprised to read in Scripture that God is love, I John 4:8; and that love is always of God, that is, wherever you may find true love, even among men, it is out of God and has its source in Him, I John 4:7; and that God is the God of love, II Cor. 13:11. For, He is pure perfection. His very Being is the bond of perfectness. He is a light and there is no darkness in Him at all. He is righteousness, He is truth, He is knowledge and wisdom, He is purity and Holiness; He is Goodness, the highest Good and the overflowing Fountain of all good. Hence, God loves in Himself, and He loves Himself. All the love and delight of His perfect nature is directed to His own infinite perfections. Also in this respect God is perfectly self-sufficient. He has no need of men's hands to be served; He needs not man's heart to be loved, He is in no need of any creature outside of Himself in order to love. For, God is triune, one in Being and three in persons. He knows Himself as Father through the Son and in the Spirit. Constantly, eternally He beholds His own perfections and delights in them, and the three persons of the Holy Trinity are united in the bond of divinely, infinitely perfect love. Hence, we read that the Father loves the Son, John 3:35; Therefore doth my Father love Me, John 10:17; and He would have the world know that He loves the Father, John 14:31.

We may, then, on the basis of Scripture mention the following elements as essential to love. In the first

place, it is a bond of fellowship, that unites, draws and fastens. In the second place, it is ethical in nature and therefore, requires an ethical subject and an ethical object. Thirdly, love requires an ethically perfect subject and an ethically perfect object; both he that loves and he that is loved must be perfect. If in Scripture we are admonished to love our enemies, them that persecute us, the meaning is not that we are expected to have fellowship with them. The bond of perfectness in such a case cannot exist. The meaning, therefore, is, that we shall bestow acts of love on them, such acts as would tend to draw them into the sphere of perfection. We shall bless them and pray for them. And finally, love as an act of the perfect subject towards the perfect object is delight in perfection, and therefore, the longing for and the seeking of the object, in order to cling to him when found.

And now we may offer the following definition of love. Love is that spiritual bond of perfect fellowship that subsists between persons that are ethically perfect and dwell in the light, and that, because of their perfection mutually delight in one another, long for one another, seek one another and cling to one another.

As such God is love, the God of love, and all love is of God. In Him love is absolute and self-sufficient. He is its subject, the One that loves with an infinitely perfect love, from eternity to eternity. And He is its object, the One that is loved. God, being the implication of all ethical perfection, has an infinitely perfect delight in Himself, seeks Himself and eternally finds Himself, has fellowship with Himself, lives the life of perfect love, of the Father, through the Son, and in the Holy Spirit!

But, although God is not in need of any creature to have an object of love, nor to be the object of love, yet, the Word of God does not only speak of this absolute love of God to Himself, but also of a love which He has to us. For, the Scriptures speak of "the beloved according to the election", Rom. 11:28. It teaches us to rejoice that hope maketh not ashamed, because the love of God hath been shed abroad in our hearts, something which undoubtedly means that we have been made to possess and experience the love of God to us. Rom. 5:5. The apostle John frequently speaks of this love, particularly in his first general epistle. He calls upon us to admire the wonder of that amazing love when he writes: Behold, what manner of love the Father hath bestowed upon us, that we should be called the sons of God. I John 3:1. He points to the real nature of love, when he explains: Herein is love, not that we love God, but that He loved us; meaning that such is the very character and operation of love, that it proceeds from God alone, not from us to Him, neither mutually from Him to us and from us to Him, but from Him it proceeds to us and our love is but a response to His love, the return of God's own love, through our hearts to Him. I John 4:10. He reminds us that God so loved us that He sent His Son to be a propitiation for our sins. I John 4:10, 11. It is evident, then, that God does not only love Himself, but that He extended the sphere of His love outside of His own Being and Triune life so as to include also men.

But there is more. Not only do the Scriptures speak of this love of God to us, they also emphatically speak of the love of men to God. Love may be onesided, purely divine in nature and origin and manner of operation, the effect of this operation and manifestation of the love of God is surely, that we also love God, so that there is a bond of fellowship between Him and His people. For, indeed, He loved us first and all love is out of Him, but we also love Him because He loved us first, I John 4:19. In fact, that we love God is the heart of the law, that we love Him with all our heart and mind and soul and strength is the first and great commandment. This love of God, both as it is manifested as God's love to us and as it is our response to the love of God, is a love of God in Christ. For that reason the Word of God teaches us to shout with victorious joy, that nothing can separate us from the love of Christ, Rom. 8:35; but immediately after reminds us that this love of Christ is the same as the love of God, when the same chapter of the epistle to the Romans concludes that no power in heaven or on earth shall be able to separate us from the love of God, which is in Christ Jesus our Lord, Rom. 8:39. And concerning our love to God, the Lord tells His disciples: If ye love Me, keep my commandments, John 14:15. And again: If a man love Me he will keep my words; and the reason is, that the word which He speaks is not His own, but the Father's which sent Him, John 14:23, 24.

And, lastly, Scripture speaks not only of God's love to us and of our love to God, but it also teaches us that by the power of this love of God in our hearts, we also love one another. He that loveth God loveth his brother also, I John 4:21; and again: A new commandment I give unto you, that ye love one another, John 13:34. For, he that loveth his brother dwelleth in the light, I John 2:10. And in this the children of God and the children of the devil are distinctly manifest, that the child of God loves his brother, and he that loveth not his brother is not of God, for this is the message that ye heard from the beginning, that we should love one another. By this we even know that we have passed from death into life that we love the brethren, for he that loveth not his brother abideth in death, I John 3:10, 11, 14. Every one, then, that loveth is born of God, I John 4:7. If a man should say that he love God and hate his brother, he is a liar, for this is the commandment which we have from the beginning, that he that loveth God love his brother also, I John 4:21.

If, therefore, we would conceive of the love of God in all its riches and in the entire scope of its operation,

we must keep before us: 1. The love of God in God to Himself. 2. The love of God to us. 3. The love of God in us so that we know that He loves us; 4. The love of God in us to God, so that we love Him. 5. The love of God in us to the brethren. For all these are manifestations and operations of the one love of God. Love is always of God, whether it is in God to Himself, in God to us, in us of God, in us to God, in us to the brethren. And the question is: How is this love of God possible as it is directed to us? If love is the bond of perfectness and must have a perfect object, how, then, can God love us, while we are yet sinners? How is this love of God manifested? And how is it realized in us, so that we taste it, so that we respond to it in love to God, and so that we love one another?

And then we must understand first of all, that God loves His people with an everlasting love, from eternity to eternity. For, "The Lord hath appeared of old unto me, saying, Yea, I have loved thee with an everlasting love; therefore, with lovingkindness have I drawn thee", Jer. 31:3. And the mercy of the Lord is from everlasting to everlasting upon them that fear Him and His righteousness unto children's children, Ps. 103:17. Jacob hath He loved from eternity, for this was said unto Rebecca, before the children were born, neither had done any good or evil, that the purpose of God according to the election might stand, Rom. 9:11-13. And whom He did foreknow, that is with a divine, causal and eternal knowledge of love, He also did predestinate to be conformed according to the image of His Son, He also called, justified and glorified. Rom. 8:29, 30. Besides, He blessed us with all spiritual blessings in heavenly places in Christ *according as* He hath chosen us in Him before the foundation of the world, that we should be holy and without blame before Him, Eph. 1:3, 4. And it is in love, that He predestinated us unto the adoption of children by Jesus Christ to himself, according to the good pleasure of His will, Eph. 1:5. This also follows from the fact, that herein is love, not that we love God, but that He loved us, from the fact, that God loved us first, and from the fact, that all love is out of God. Moreover, God is immutable, and so is His love. God does not fall in love. He loves eternally. And this does not merely apply to His divine Selflove, but also to His love to His people in Christ Jesus. Now, what does that mean? First of all, that eternally God willed to reveal Himself, in that which we might, humanly speaking, call the very highest of His divine being and life: His love. In the second place, that therefore, from all eternity He divinely and sovereignly knew, that is, conceived and willed a people, that could be the object of His delight and love and that would taste and acknowledge His love and have their delight in Him. In the third place, that, therefore, He conceived of this people in His eternal counsel, as perfect even as He is perfect, for love is the bond of perfectness and God cannot love that which is imperfect, sinful and corrupt. In the fourth place, that He eternally knew His people, not merely as perfect, but as perfected, through the deep way of sin and grace. For, in order that His love might be manifested all the more gloriously and they might taste the blessedness of that love more fully and deeply, God determined in His eternal counsel, that His people should reach the highest perfection in the way of sin and by the power of grace. They are, therefore, eternally before Him, in His divine counsel, not as corrupt, neither merely as perfect but as the perfected, as the redeemed and delivered out of the world, as the adopted children, as washed from their sin, as called and justified and sanctified and glorified. Thus it is in Rom. 8:29, 30. Hence, it is necessarily so, that the object of this love of God are the elect and the elect only. And again, it follows, that God beholds His people eternally in Christ Jesus as their Head, Whom He ordained as such, and to whom He gave His people. Well, then, if we thus conceive of the people of God, of the object of the love of God, we can understand that love is the bond of perfectness, that it requires a perfect subject and a perfect object, and that, nevertheless, God can love His people, though in time they are sinful and in themselves children of wrath as are also the others. "He hath not beheld iniquity in Jacob, neither hath He seen perverseness in Israel; the Lord his God is with him and the shout of a king is among them", Num. 23:21. He knows them, beholds them eternally as perfected in Christ, through the way of sin and death, and as such they are the eternal objects of His immutable love!

Hence, all the history of this present time is centrally an unfolding, a manifestation and realization of that love of God wherewith He eternally loved His people in Christ Jesus. When He created the first man Adam, He created His Church and Adam bears the entire Church in his loins, Christ according to His human nature not excluded. When he falls into sin and death, the Church fall in him, becomes guilty and corrupt according to the flesh in that first man Adam. That in the fulness of time Christ can appear, without guilt and without corruption, though also He according to His human nature is the son of Adam, is not due to the fact, that for once the unclean could bring forth the clean, but through the wonder of grace, whereby the Person of the Son of God united Himself with human nature, so that the guilt of the race could not be imputed to Him; and whereby through the conception of the Holy Spirit the human nature was kept free from defilement. In Paradise the Church fell into sin and death in the loins of Adam. But it was all according to the counsel of God, whose good pleasure it was to manifest His love as sovereign, free, divine, as a love that is altogether His own only. Hence, according to His counsel He reaches out in His everlasting love to its object, His people in sin and death, from the

moment of their fall into darkness. He seeks them; He speaks to them; He reveals to them the promise of love, which is the promise of redemption; He separates them; He foreshadows His redeeming love in all the riches of its manifestation in Christ, in sacrifice and altar and priest, in all the shadows and types of the old dispensation. And finally, the fulness of time comes. And that fulness of time is centrally the manifestation of the eternal love of God, which flashes as a beautiful shaft of heavenly light from above. He manifests it in Immanuel, God with us, the Son of God come into the flesh. He reveals it in the bloody tree of Calvary. For, therein is the love of God manifested, that God sent His Son into the world, and sent Him into our death, to be a propitiation for our sin. God reaches out in everlasting love for the object of His love into the lowest part of the earth, yea, into the depth of hell, when His Son in human nature cries out from the darkness of Golgotha: "My God, my God, why hast thou forsaken me?" By that death of His Son He Himself brings the sacrifice for our sins, which we could never bring, nor even thought of bringing. By that death of His Son He reconciled us, that is, the whole Church of all ages, all the elect, given to Christ by the Father unto Himself, for He justified them in His blood. And, therefore, He further manifests His love, when once more He reaches out into the depth of the death of His Son and raises Him as the firstfruits, gives Him glory, eternal life, lifts Him up on high in heaven, and exalts Him at His right hand. Our Lord Jesus Christ is the central and highest manifestation of the love of God, because He died for us while we were yet sinners, and through His death God reconciled us with Himself, while we were yet enemies.

Never may we present the matter in a different light. Never may we present it, as if the love of God to us, to His sinful people, is the result of the death of Christ. God does love us because of the work of Christ; but the work of Christ is the outflow and the manifestation of eternal love. True, by virtue of the work of Christ we are translated into a state of righteousness in which only we can become the proper objects of that love and in which only we may taste the love of God toward us. As long as our sins are not blotted out the guilt of our sin hangs like an impenetrable veil between the eternal love of God and our heart. And in the cross and the resurrection of Jesus that veil is pierced, or rather wholly removed, because it is the blotting out of our sin. But is the love of God that removes the veil and in Christ reaches out for us. Not a wrathful God and a Christ that appeases and reconciles Him. But eternal love, that sends and manifests itself in Christ Jesus our Lord and reconciles us to God. Not God one party, filled with wrath and hatred; and Christ another party, our party, that allays the anger of God; but God His own party, who in everlasting love, for His own Name's sake comes in Christ to redeem His people from sin and death. It is, therefore, the love of God in Christ, that is manifested on the cross of Calvary!

But even so it is not sufficient. We have been speaking of the love of God as it is in Him and to Himself. We also called your attention to the love of God as it is in Him to His people from before the foundation of the world. We finally considered the love of God to His people, as He manifested it in Christ Jesus our Lord, His incarnation, death and resurrection. But we must still speak of the love of God in us and to us, of the love of God in us to Him, and of the love of God in us and to one another. For, all these are the love of God in us and through us to Him and to one onother. How is this all realized? How do we come to taste, to experience to know the love of God to us? And how do we come to love Him? Is it, perhaps, thus, that God merely manifested His love to us, as a love to sinners, that He has that love to sinners proclaimed promiscuously to all that hear the gospel, and that by the proclamation of that unfathomable love the sinner is moved and attracted and persuaded to love God? That the matter is thus we would gather from much sentimental preaching about the love of God. God loved you so wonderfully, will you not love Him in return. But such is not the case. This might be the case, if love were as it is most generally presented, a sentimental feeling for sinners as such, a sentimental longing to bring them to heaven instead of to hell. But that is not the case. Love is the bond of perfectness. It requires a perfect subject and a perfect object. God, the eternally perfect Subject, loved His eternally perfect people in Christ Jesus, as He beheld them in His counsel. But this people cannot taste the love of God to them, neither can or will they love God, until they also are made perfect. By nature they are corrupt, that is, with all their mind and will and heart they stand in enmity against God. For, the carnal mind is enmity against God. It is not subject to the law of God, neither indeed can be. Rom 8:5-8. We have no delight in God, as the only Good and Perfect. We hate Him. We do not seek Him. We flee from Him. Yet it is as the ethically perfect God, that He manifested Himself in Christ Jesus. He manifested His love in the cross and the resurrection, to be sure, but it is redeeming and delivering and perfecting love. And by nature we love sin and hate perfection and we do not want to be delivered from the pollution of sin. Hence, we will have none of Him, though He manifest Himself to us in the face of Christ Jesus. He that hateth God, hateth His Christ and will crucify Him anew!

Hence, finally, it is that same power of the love of God, that is manifested in Christ that reaches out into our hearts and draws us with cords of love out of the mire of sin into the fellowship of His perfection. The

exalted Christ received the Spirit. And through that Spirit He returned to His Church, dwells in them and operates in them. It is by that Spirit that He regenerates us and makes us partakers of His own perfect life of the resurrection. It is by that Spirit that He opens our eyes that we may see, our ears that we may hear, that He calls and through the Word draws us unto Himself. It is by that Spirit that we, on the one hand, are made to see the misery of our sin and enmity against God and, on the other hand are made to thirst for the living God as He revealed Himself in all the beauty of His perfect love in Christ. It is by the Spirit that we are led to the cross, that we appropriate the love of God, the forgiveness of sin, righteousness and eternal life. It is by that Spirit that the love of God in Christ is shed abroad in our hearts, so that we know and taste that He loved us with an everlasting love. It is by that Spirit too, that the power of the love of God, which is love of perfection, causes us to love Him, to have our delight in Him, to seek Him, to thirst after Him, to desire to be pleasing to Him, and, therefore, to flee from the world and from the corruption of sin and to do His commandments. By the power of that love we walk in the light. And in that light we have fellowship, not only with God, but also with one-another. For, even when the love of God in us becomes love of one another, it is still the love of God and still the bond of perfectness, we love one another, not according to the flesh but by the Spirit of Christ, as children of the Most High, reflecting His perfection. Therefore, doth the world not know us, but we know one another. Therefore, does also this love of the brethren as the bond of perfectness only manifest itself as we walk in the light of God and keep His commandments. It is for this same reason, that both the love of God to us and our love of God is still imperfectly experienced, and also that the love of the brethren is not perfect. But when all the darkness of sin shall have disappeared, and we shall be presented without spot and blemish before God and the Father, then we shall know even as we are known, then we shall see face to face. Then shall the love of God be perfected in us and through us and we shall have our eternal delight in Him as we shall dwell in His tabernacle forever! H. H.

NOTICE!

The second issue of the series of sermons on the Book of Romans, chapters 9-11, being written by Rev. H. Hoeksema is now available by writing to the Secretary of the Committee, F. Pipe, 946 Sigsbee St., S. E. Grand Rapids, Mich. Cost is 10c per copy Please send cost with the order so that the committee can continue the publication of the series.

The Publication Comm.

League Activities

A meeting of the League of Men's Societies of Grand Rapids and vicinity was held Thursday, Feb. 17 in Roosevelt Park Prot. Ref. Church to set forth their labors, and to listen to an address given by Rev. H. De Wolf, pastor of Hope Prot. Ref. Church on the subject: "Our Obedience to the Government in Time of War".

The meeting was well attended, and was opened by the President, Mr. A. C. Boerkoel, who asked the audience to sing Psalter No. 275, which speaks of the Everlasting Covenant of God, Who is enthroned above the skies; the Creator of the heavens and the earth. In this psalm the afflicted child of God is overwhelmed with grief, and pours out his complaint before the Lord. He mourns that he is like a pelican in the wilderness and as an owl in the desert. But this child of God can also rejoice: that He will remember Zion, the Church in the midst of this world.

After this singing the Rev. R. Veldman offered prayer.

The Pres. then read Rom. 13, this being an appropriate chapter for this meeting, as it speaks of powers ordained by God, and that every soul must be subject unto the higher powers ordained by Him.

Mr. D. Ondersma then gave some musical selections on the organ, which was followed by a word of welcome by the Pres. who then introduced the main speaker for the evening.

The speaker made plain in his introduction, that we must be subject to those who are placed over us; in other words: we must obey the Government which rules by the will of God. Only in that way it will protect us. Obedience is always good, if the laws are in accordance with the Word of God. There are circumstances wherein the Christian can not obey those who are placed over him, and in these circumstances he must obey God, and Him only.

At the close of the introduction the Rev. asked himself the question, is war such a circumstance, that we may not obey the Government? He made it plain in his speech, what the place was of the Government in the midst of this world.

The speaker divided his speech into three parts. 1. Is war always wrong? 2. Who shall determine? 3. What is our duty?

The Pacifists say: War is always wrong. They call it murder on a large scale. It is in conflict with the Scriptures, and in particular with the Sermon on the Mount, which speaks of peace and peace-makers. This Pacifist has not proved his contention, for God instructed His people to war, and to fight the battles of Jehovah. David was a great warrior, and when the soldiers came to John the Baptist and asked the question: "and what shall we do"? then he did not tell

them to quit the army. The Centurion also was a devout man.

The speaker came to the conclusion in his first point: war in itself is not evil according to Scripture. The Christian in this respect does not go too war as a child of God, but as a citizen, although it must become evident also in time of war that the children of God differ from the children of the world.

The Rev. reasons in his second point as follows: Every man shall decide for himself, some say, but then we take the authority out of the hand of the Government. Who are we to decide when war is to be declared, or when it shall be peace? We have not enough wisdom to decide on such large problems.

Somtimes the Christian must protest; it is his duty for the Government is not his God, and may rule only in its own sphere. It alone is responsible in that sphere, and must always use the sword-power in that domain. And last of all it is the duty of each and every Christian to obey not in the first place as a church-member but as a citizen. If the Government uses the sword against the Church, then the Christian may not obey but stand firm, for he shall obey God rather than man.

It is not asked of me to give a full report of Rev. De Wolf's speech, as he promised to do this in "Our Church News". Those who read this "paper" do well to take note of this worthy speech. It shows that the Rev. is Reformed also in his delivery of a speech, and did not wean away from the Reformed teaching taught him by Reformed teachers in a thoroughly Reformed school.

We then had recess, when we could exchange friendly greetings and become better acquainted with one-another.

After recess we sang a Holland psalm, Psalm 42:6, 7; which speaks of the sorrowful child of God, whose hope is in Him alone.

Heel aardig hê dat er ook nog een psalm-versje werd gezongen voor de hollanders. It was not necessary, I am confident they all could sing and understand No. 275 of the Psalter which we sang in the beginning of the meeting.

After this singing the speech of Rev. De Wolf was discussed in general. Questions were asked and answered. It again was brought out clearly, that the Government has the sole right to declare and end wars, and never has to ask its citizens for advice. As long as the Government does not go outside its boundaries we as citizens must obey. We must obey the good and the bad; it is justifiable for the Government to declare war, and also the people of God must obey, although sometimes they are duty bound to protest.

Also the bold statement was made, even if the Government persecutes the Church in time of war, we must protest but still obey, for she is Supreme, and we can not judge, and have no vote in the matter. My opinion is: if the government persecutes the Church of Jesus Christ the Christian may not obey, but must protest and not only that, but never fight the people of God, but show the world that God is our Refuge and our strength, our Helper also in times of unrighteousness.

The Church however, may not mingle in with the kingdoms of this world, but must preach the Word in season and out of season, in order that Zion may be founded and her Citizens may be glad.

There was also a comparison made between the Church and the government. It was said: The Government has full authority to rule its citizens as they judge to be right, and the Church has also that right and authority over its members. In both cases it requires obedience.

The comparison however does not hold, for the Church rules in love, and disciplines by the sword of the Spirit. She has the key to shut out but also to keep in.

Not so with the Government: It rules by the God ordained sword power, and always must punish without mercy those who rebel.

This meeting was closed with thanksgiving and praise unto God by Mr. J. Cammenga of Holland.

Your reporter, S. D. V.

The Atoning Sacrifices Of The Old Dispensation

In the previous article on this subject, it was shown that the unmistakable teaching of Moses' law is that the blood of goats and bulls took away sin, that these creatures did bear the iniquity of the offender and through their death atoned for his sin and that the blood of these creatures was therefore indeed accepted as a covering for sin. Of this, it was shown, there can be no doubt. Consider once more the following scriptures, "And the priest shall make an atonement for you, to cleanse you, that ye may be clean from all your sin." "And Aaron shall lay both his hands upon the head of the live goat, and confess over him all the iniquities of the children of Israel. . . .putting them upon the head of the goat, . . .and the goat shall bear upon him all the iniquities unto a land not inhabited." This passage literally affirms that the goat bore upon him all the iniquities. Finally, there is this scripture, "if the soul sin through ignorance against any of the commandments of the Lord, then let him bring for his sins a young bullock. . . . for a sin-offering. He. . . , shall lay his hands upon the bullock's head and kill the bullock before the Lord, and the priest shall take up the bullock's blood. . . .and sprinkle of the blood seven times before the Lord before the veil of the sanctuary. . . .and the priest shall make atonement for

them and it shall be forgiven them." If the teaching of these scriptures is not that the offender was forgiven by reason of the fact that his sins had been atoned for by the death of the sacrificial animal, words have no meaning. And yet, the explicite teaching of the new testament scriptures is that it is "impossible that the blood of bulls and of goats should take away sin."

As was said in the preceding article, various attempts have been made by students of scripture to harmonize these *apparently* contrary teachings. There is the view that the sins atoned are to be regarded as mere breaches of legal order and ceremonial etiquette, involving no moral guilt. This view, it was shown, is untenable. Paul's statement, "Moreover the law entered, that the offence mght abound", applies to the ceremonial as well as to the law of the ten commandments. It can easily be seen how that some in their effort to arrive at clarity respecting the true worth of the animal sacrifices came by the aforesaid conception. The law having "a shadow of good things to come and not the very image of the things could not with these sacrifices make the comers thereunto perfect". What therefore seems more warranted than the conclusion that for this reason those sacrifices concerned only matters of conventional propriety and thus matters that lied outside the strictly moral sphere. But if it be considered that the sacrifices were appointed for this end that by their use the believers might more fully learn to know themselves as sinners before God in need of grace and pardon, that in connection with them God spake to His people of their lost condition and witnessed with their spirits that they were righteous, it will be seen that the above view is altogether inadmissable, in that these sacrifices must certainly have concerned sins that were in the strict sense moral.

Another view just as erroneous as the foregoing, distinguishes between sin as a political and social misdemeanor and sin as a spiritual evil and disease of the heart and affirms that the sacrificial system of the old covenant concerned only the former. What the sponsors of this view are unmindful of is that in the sight of Jehovah the political crime was at once a spiritual evil and that the first consideration in all breaches of the law was the moral guilt in which the offence involved the trangressor and that it was this guilt that was atoned by the death of the sacrificial animal. This view is certainly no answer to the question how, if it was impossible that the blood of bulls and of goats should take away sin, the Lord could assure His people that as covered by this very blood they were clean from all their sins.

Another inadmissable solution of the difficulty with which we here have to do is one given by Fairbairn in his "The Typology of Scripture". "It is not", so he wrote, "so much a consideration of the passages of the Old Testament Scripture which treats of the sacrificial offerings for sin that has given rise to the views we have been controverting, as certain passages in the New Testament, which appear to deny to those ancient sacrifices any validity as to the purifying of the soul. Thus it is said by Paul, 'that by Christ all who believe are justified from all things, from which they could not be justified by the law of Moses'. And still more strongly and expressly in Hebrews, it is declared that the gifts and sacrifices of the law 'could not make him that did the service perfect as pertaining to the conscience'; that it was 'not possible the blood of bulls and of goats could have taken away sins'; and that such blood, as the ashes also of the heifer sprinkling the unclean, could but avail to the purifying of the flesh, while the blood of Christ, and this alone, can purge the conscience from dead works to serve the living God. If such passages were to be taken absolutely, they would certainly deny any spiritual benefit whatever to the Old Testament worshipper from his legal sacrifices. That they cannot be so taken is evident alone from this, that even when viewed as offerings for such offences as effected the outward and theocratical position of an Israelite, and satisfyng for these, they did not stand altogether apart from his conscience; to a certain extent, at least, conscience had been aggrieved by what was done, and must have been purged by the atonement presented".

So then, Fairbairn was of the conviction that the scriptures under consideration cannot be taken absolutely. Let us suppose this to be true; how then would they have to be read? As follows, "In former times, believers *in a measure* were justified from all things by the law. From these same things they are now justified by Christ. The gifts and sacrifices of the law could *in a measure* make him that did the service perfect as pertaining to the conscience. It was not *altogether* impossible the blood of bulls and of goats could have taken away sins. Such blood could avail to the purification not only of the flesh but *in a measure* of the conscience as well and thus could also purge the conscience of the ancient worshipper from dead works to serve the living God".

May these scriptures be so modified? Certainly not. To modify these scriptures is to ascribe a relative efficacy to the suffering and death of the Saviour, is thus to deny that there is salvation in any other name than the name of Jesus Christ, that there is none other name under heaven given among men, whereby we must be saved. Acts 4:12.

These scriptures then must be taken absolutely. Maintained it must be that their meaning is that of the form of the words, that thus not the blood of bulls and goats but that the blood of Christ *only* could take away sin. Now there can be no doubt that Fairbairn also would have been instantaneously ready to agree to this; for Fairbairn was a Scotch Presbyterian and, as appears from his works, a man of truly reformed

pursuasion. His book on the typology of scripture is a most valuable work and of inestimable importance to the Christian student. He would have been among the last to actually deny the absolute worth of the vicarious atonement of Christ. That he nevertheless could write in effect that "these passages" cannot be taken absolutely, finds its explanation in the circumstance that ,strange as this may seem, he failed to arrive at clarity respecting the true significance and import of the animal sacrifices of the Old Covenant. Consequently, he found himself unable to properly explain such passages as, "And the goat shall bear upon him all the iniquities of the children of Israel. And the priest shall make atonement for them and it (the sin) shall be forgiven them," and to harmonize these passages with such statements as, "For it is impossible that the blood of bulls and of goats should take away sin". However he (Fairbairn) does say that (but) "in all these passages the apostle is speaking of what, in the proper sense, and in the estimation of God, or of a soul fully enlightened by the truth, can afford *a real and valid* satisfaction for the guilt of sin. . . ." This is an indirect statement to the effect that the satisfaction for the guilt of sin made by the animal through its dying was unreal and thus invalid. And so it indeed was; absolutely so. However, instead of holding this appraisal, Fairbairn in the sequence of his delineation departs from it and again reverts to the conception that in a measure the conscience was purged by the blood of the animal sacrifice. Wrote he, "We read in latter scriptures of the difference between the Old and the New in God's dispensations, that 'the law came by Moses, but grace and truth by Jesus Christ'. or, 'the darkness is past, the clear light now shineth' —not as if there had been no light, no grace and truth before, but merely none worthy to be compared with what now appeared. And in like manner, in the passages under consideration, the measure of relief and purification to guilty conscience which was afforded by the provisional institutions of the tabernacle, because of their inadequate character, and the imperfect means employed in their accomplishment, are for the occasion overlooked or placed out of sight, in order to bring out prominently the real, the ultimate, and perfect salvation that had been at length brought in by Christ."

Mark the statement, "the measure of relief and purification to the guilty conscience which was afforded by the provisional institutions of the tabernacle. . . ."

Consider that the question is whether the blood of bulls and goats could avail to the purification of the conscience, that is, whether the animal through its suffering and death in any measure merited for the worshipper this purification. The answer of the sacred writer is, "This was impossible. The blood of bulls availed only to the purification of the flesh. This was the sole fruitage of the animal's death, namely, an outward, ceremonial purification, that admitted the worshipper to the court of a worldly sanctuary". This is the teaching that, according to Fairbairn, cannot be taken absolutely. The blood of the bull, its suffering and death, did merit, beget, a measure of relief even for the conscience. Such was his view.

But what now is to be done with such statements as, "And the goat shall bear upon him all the iniquities," and, "the priest shall make atonement for them and it (the sin) shall be forgiven them". What is the construction to be placed upon these passages and how are they to be harmonized with the teachings of the New Testament scriptures on this subject. And the answer: by interpreting them in the light of these very teachings. The law had a shadow of good things to come and not the very image of the things. Heb. 10. All was shadow, symbol, type, and thus unreal: the animal's sacrifice, its atoning the sins of the worshipper through its suffering and death, the fruitage of its death, to wit, the forgiveness and cleansing of sin. Hence, one must read, "And the goat shall bear symbolically, thus not really, upon him all the iniquities". "The priest shall make a symbolical, that is, a pictorial and thus unreal atonement for you, to cleanse you, symbolically, not really, that ye may be symbollically clean from all your sin". These passages, so construed, are in most perfect agreement with the teaching that the blood of bulls could not take away sin, that the blood of Christ, and this alone, can purge the conscience from dead works, in perfect agreement, and this for the simple reason that the ancient worshipper, symbolically cleansed from sin, was *in reality* still in his sin, so far as that blood of the bull, with whch he had been covered, was concerned. For this blood, the suffering and dying of this creature, could merit *no real* forgiveness, could not in reality atone sin. What need is there then of the view that "these passages (found in the New Testament scriptures) cannot be taken absolutely"? None whatever. It ought to be understood that to maintain this is very actually to deny the symbolical character of the animal sacrifice, is to deny that this sacrifice had but a shadow of good things to come.

Let us now concentrate on these symbolical, shadow transactions, on this shadow sacrifice of the old covenant. There was, let it be repeated, a symbolical, that is, a shadow sacrifice, a suffering and dying of the sacrificial victim that was but shadow, thus a dying that constituted a kind of satisfaction for sin that was likewise a shadow, —— a shadow the fruitage of which was a symbolicial-typical forgiveness of sin. Now in explaining these shadows, care must be exercised not to reason them in our delineations out of existence. For things that do not even exist can from the nature of matters be no symbols, have no shadow of good things to come. These old testament symbols and types —that shadow sacrifice, atonement and forgiveness of

sin — were actual enought, but — as shadows, symbols, types.

Let us set out with the question, "What was this symbolical forgiveness of sin and in what did it consist?" Here again scripture is our only guide. The answer to the above question will come to us, if regard be had to the doings that formed the celebration of the first Passover and to the doing of Jehovah that consisted in his passing by His people and in His slaying the firstborn of Egypt. First in order are the instructions concerning the Passover. In the tenth day of the month, the children of Israel shall take unto them every man a lamb, according to the house of the fathers, a lamb for an house. The lamb must be without blemish, a male of the first year. It is to be killed on the fourteenth day of the month. Its blood must be struck on the two side posts and on the upper door posts of the houses, wherein they shall eat it. And they shall eat it with haste: it is the Lord's passover. For the Lord will pass through the land of Egypt this night, and will smite all the firstborn in the land of Egypt, both man and beast; and against all the gods of Egypt He will execute judgment And the blood shall be to them for a token upon the houses where they are; and when the Lord sees the blood He will pass over them and the plague shall not be upon them to destroy them, when He smites the land of Egypt.

The Lord did as he said. He passed them over and thus spared their lives And why? Because they were less deserving of death than the firstborn of Egypt whom He smote? Nay, but because they were covered by the blood of the animal sacrifice, — the blood in which was the soul of the animal that by its travail in death had symbolically satisfied the offended majesty of God and thus atoned for their sin Wherein then did this typical atonement and forgiveness consist? In being covered by the blood of the animal sacrifice and in being vested with its satisfaction,—a satisfaction that consisted in the animal suffering and dying for sin. And what was the fruitage of this satisfaction? It was their being freed *for the moment* of the obligation to suffer the penalty of *physical* death. It thus consisted as to its positive side in the prolonging of their natural lives in the earthy Canaan. If regard be had more particularly to the fruitage of the death and satisfaction made by the first passover lamb, then it is proper to say that negatively this fruitage consisted in the nation's being freed from the obligation to suffer the penalty of physical death and positively in its being delivered from a symbolical-typical bondage (the Egyptian) and in its being made to enter into the typical rest of the earthy Canaan.

That there actually was such a symbolical forgiveness of sin, that this forgiveness or rather its fruitage consisted merely in being freed from the obligation to undergo the penalty of a *physical* death, is certain. The conclusive proof of this is exactly Jehovah's passing them over on account of their being covered by the blood And this symbolical forgiveness was extended to all, that is, to the reprobated as well as to the elect. The natural lives of all were prolonged. All were freed from Egyptian bondage. All that finally took up their residence in Canaan were not of the elect Some, many, were reprobated. And the latter too, were *ceremonially* clean, as a result of their having been covered by the blood. And this blood that was being continually shed at the sanctuary continued to beget also for them the right to dwell in the earthy Canaan and to enter the courts of the earthy tabernacle and to inquire in God's temple. Yet, though *symbolically* clean and righteous and forgiven, they were really cursed. Cursed were they as residents of Canaan, as worshippers in the earthy temple. Hardened were they through all this fruitage of Israel's shadow scarifices.. The true pardon was not theirs, as Christ was not their portion.

In the light of the above observations, meaning can now be given to such passages as, "And Aaron shall lay both his hands upon the head of the goat, and confess over him all the iniquities of the children of Israel. . . . and the goat shall bear upon him all the iniquities."

It must not be supposed that we have to do here with an empty form, that by this imposition of hands absolutely nothing was laid upon the head of the goat and that consequestly this creature bore upon him nothing. Were this true, there would be nothing in this entire transaction to which the terms *shadow*, *symbol* and *type* could be made to apply. Besides, if this scripture affirms that "the goat shall bear upon him all the iniquities," it will not do for us to say that actually this animal bore upon him nothing at all. What it bore was the guilt of their iniquities, — guilt, that is, the obligation (and this is guilt) to suffer the penalty of their sins, not *the real* penalty (the animal is incapable of suffering this) which is the spiritual death of the soul and the descent of that soul into the abyss of eternal, outer darkness, but the penalty of sin in so far as it consists in physical death. That this death is not *the real wages* of sin, appears from this that the godless, too, approach a physical resurrection and will thus again be seen in a body of which their souls will never be divested.

Now whereas the animal also dies a physical death, it was permitted to stand in the worshipper's room to momentarily free him, by dying in his stead, from this death. But the freeing even of this death lacked reality, as appears from this that the sacrifices had to be daily repeated at the sanctuary and that when the worshipper's hour of death would strike these sacrifices could not avail. Only He Who is the resurrection and the life can truly atone sin and thus truly free also from this death. The priest of the old covenant was but a shadow. He, this shadow priest,

made atonement for them, to be sure. He thus cleansed them that they might be clean from all their sins. But his atonement merely consisted in his covering them with the blood of an animal sacrifice and thus in momentarily freeing them from the obligation of dying a physical death. This was his cleansing. Nothing more. Thus even as cleansed, they were still (and I speak now of the elect) under condemnation; and the obligation to suffer the real penalty of their iniquities was still there, waiting to be removed by Christ. Because of this, it will hardly do to say that the blood of bulls and of goats in a measure took away sin, and that this blood was the meritorial cause of and afforded a measure of relief and purification to guilty conscience. How could this blood, the suffering and dying of the sacrificial animal, beget for the true believer as much as an atom of real relief, if this blood could but momentarily free him from physical death and if, in spite of his being covered by this blood, there was at any time but one step between him and death? What the believer had need of is to be *truly* freed from physical death and from the obligation to be spiritually dead and to spend an eternity outside of God's country and temple in hell. And only because he knew that he was so freed, only because he received witness that he was righteous and that therefore the grave would be to him the corridor to that city that hath foundations, did he have peace.

This brings us to the question whether the true believer derived no benefits from the typical sacrifices. He did, indeed, and this from the nature of things. Being an elect, this momentary extention of life, that the symbolical sacrifices begot, was to him a blessing, as were all the ceremonial rights of which the typical sacrifices was the meritorial source, such as the right to dwell with God in the earthy Canaan and the right to enter His courts and to enquire in His holy temple. But the reason that these rights were to him a blessing was not his being covered by the blood of a shadow sacrifice. The reason was that he believed. Being one who feared the Lord, all these symbolical-typical things of the law were to him a savor of life unto life.

However, the animal sacrifices were of inestimable worth to the old testament believers not on account of what it begot for them (postponement of physical death, the ceremonial rights mentioned above, — rights that with the advent of Christ vanished away), but on account of it being the symbol, the sign of God's method of salvation, and thus a sign, a pictorial representation of the facts of His redemption. As was said (in a former article) the speach of God that came to the ancient worshippers through this shadow sacrifice was, "The forgiveness of sin is the fruitage of the doing of the righteous and holy God, consisting in His satisfying His offended majesty through the agency of an innocent one, standing in the room of the ill-deserving and condemnable offender and dying in his stead and for his sins." Thus the one central truth that the animal sacrifice drove home to the hearts of God's people is that there can be forgiveness of sin only because there is, or better said, will be a shedding of blood by a lamb that Jehovah Himself will provide, thus only because somehow His offended righteousness will be satisfied. It was as established in and as holding this truth in faith that believers would sacrifice, — the truth namely that the Lord God is merciful and gracious, forgiving iniquity but by no means clearing the guilty, that thus he only can enter into the holiest, who enters by the blood. This was the speech, the word of God that dwelt in His people, — the people who offered as did Abel by faith. And this was the word, the truth, to which they also gave expression through their act of sacrificing. And therefore they could be saved. Saved they could be not because they had Christ as the direct object of their vision but because they clave unto Jehovah as their only hope, trusted in His mercy and believed and confessed that Zion's converts are redeemed with righteousness. So believing and confessing, they received witness in connection with their sacrifice that they were righteous, *truly* righteous and thus also *truly* forgiven, not because of their being covered by the blood of an animal sacrifice, but because as Abraham they believed God.

Let us say a word about Abraham. Why was Abraham saved; why was he justified in his heart, and why did he receive witness that he was righteous (the notice that his faith was counted to him for righteousness is but another way of saying that he received witness that he was righteous). Why did he receive this witness? Because he rested in an animal sarifice or because he saw Christ as we see Him through the glass of the New Testament scriptures? Not so. He received this witness, because says Paul, he considered not his own dead body and the deadness of Sarah's womb (which means, that he, in the ultimate sense, considered not his soul, by nature dead in sin) but because he was "fully persuaded that what he (God) had promised He was also able to perform."Perform, do what? Save him and all God's people in the *way of righteousness*, thus save him, just how he understood not, in a manner compatible with His, God's righteousness.

What then was the real worth of the animal sacrifice and that entire typical service? It was a symbol that went hand in hand with the spoken word of God. This spoken word together with this symbol formed the instrument through which God revealed unto His people His method of salvation. That bearing on the part of the animal of the obligation to suffer the penalty of physical death, the animal's atoning and satisfying for sin through its suffering and death, the fruitage of this atonement, namely, that symbolical forgiveness, and the right to dwell in the earthly

Canaan, — all pointed to the work of Christ and the fruitage this work, to wit, His taking away the sin of His people, His atonement, His true satisfaction, the true forgiveness of sin, and the right to dwell in the heavenly Canaan with God.

Herewith the question has also been answered whether the true believers rested ultimately in the animal sacrifices. This could not possibly be. There was an abundance of evidence to them that the animal sacrifice could not truly avail. To begin with, there were several sins that the blood of this sacrifice could not cover, such as murder, adultery, desecration of the sabbath, prostitution, sodomy, idolatry, taking the name of the Lord in vain, failing to act in accordance with the ruling of the judge or the priest, religious apostacy. Over and over the people of Israel forsook Jehovah and served the idols. They did so right at the beginning of their national career at Mt. Sinai. Then, despite their sacrificing, the hand of the Lord was against them for evil and they were greatly distressed. But each time the Lord would deliver them out of their enemies hands, not because of an atonement made by the priest but because it repented the Lord by reason of their groanings. Two such sins (adultery, and murder) that could not be atoned by the priest were committed by king David. Yet he found forgiveness solely in the way of repentance. When he therefore prayed, "Blessed is he whose transgression is forgiven. Blessed is the man unto whom the Lord imputeth not iniquity. . . ," it must be that he was resting not in the animal sacrifice but solely in the Lord. And it was on account of his having been made to understand that this animal sacrifice was but symbol and shadow, that the Spirit could by his (David's) mouth declare, "Sacrifice and offerings thou didst not desire; mine ears hast thou opened: burnt offering and sin offering hast thou not required. Then said I, Lo, I come: . . . ." The truth here expressed is that the animal sacrificed by itself availed nothing, that what had worth in the sight of God is an obedience that springs from true faith in God. The animal sacrifice secured for both the believing and unbelieving access to the worldly sanctuary. But only they who loved God and who as contrained by this love truly repented of their sins, had followship with Him and the witness in their heart that they were forgiven. This certainly every true believer must have understood and also experienced. "When I kept silence," says the Psalmist, "my bones waxed old through my roaring all the day long. . . . I acknowledged my sin unto thee. . . . And thou forgavest the iniquity of my sin. . . ." The prophet Isaiah must have been voicing the conviction of every true and thoughtful believer, when he declared, "To what purpose is the multitude of your sacrifices unto me, saith the Lord. . . "Wash you, make you clean; put away the evil of your doings from before mine eyes; . . . ."

Only the believers were blessed by the Lord. And though the shadow satisfaction made by the animal was not the meritorial source of this blessing (how could it be this), nevertheless, this blessing could be had only in connection with this sacrifice, in connection with the typical things of the law. Through all these ceremonial transactions, Jehovah spoke to his people. And to His people they were the instruments through which they could gave expression to their faith.

G M. O.

The Fourth Commandment

Remember the Sabbath Day to Keep It Holy. . . .

Let us now in the final article on the subject of the sabbath attend more particularly to the idea of its rest. Attention has already been called to the fact that the rest of the sabbath is not idleness, mental and physical inaction, listlessness, but acton that consists in believers doing the ways of Jehovah, finding His pleasure, speaking His words and in delighting themselves in Him as they behold Him, His glories, through the glass of His work.

Just what the idea of the rest of the sabbath is may be known from the description of God's very own doing on the day following the six days in which He created heaven and earth. We read, "For in six days the Lord made heaven and earth, the sea and all that in them is, and rested the seventh day: wherefore the Lord blessed the seventh day and hallowed it."

Here it is asserted that God rested. What is to be understood by this rest of God? First, that, whereas the work of making heaven and earth and all that in them is had been finished, God ceased to create. But this resting on the part of God had also a positive element in it. What this element was is indicated by the notice, "And God saw all that He had made and behold it was very good", and the notice to the effect that He blessed the sabbath day. God saw His own handiwork as being very good and blessed each creature according to its nature, imparting the good that His lips pronounced. It means that in that creature He delighted and that His attitude toward it was one of benevolence and love. And this was properly God's rest, namely, His beholding in love, delighting in and blessing that completed and perfect work of His. This was His sabbath.

Now this rest of God was at once action. He beheld, delighted in and blessed; and this act of blessing had respect to all the work of His hands as the cause and reason of its continued existence. And His action was at once His rest.

It must not be supposed, however, that the dawn of that first seventh day marked the beginning of

God's sabbath. Apart from His creation God is by Himself infinite action and rest. There is in God that action of the Father that consists in His eternally begetting the Son, and in His giving to the Son life, and that action of the Father and of the Son that consists in Their breathing the Spirit. These actions form a work that is eternally finished, a work, therefore, that God everlastingly beholds in love and delights in. The Father joys in the Son, He being the express image of the Father and the brightness of His glory. And the Son eternally cries Father. And the Spirit searches the deep things of God. There is then in God a perfect fellowship of the Father and the Son in the Spirit, a perfect life of love. This is the eternal rest of God. This is God's rest in respect to Himself only.

But there is also a sabbath of God in respect to His people. God was eternally resolved to possess a people in Christ, saved by grace and led through suffering and death to glory, who should dwell with Him in His temple to behold the beauty of the Lord in the face of Christ, the glory of the eternal covenant rest of Him, the triune Jehovah. It is the realization of this resolve that brought into being the eternal rest that remaineth for the people of God.

What then is God's rest in respect to us? It is one that He prepares in Christ. It is a completed and perfected work of God, that may be signified by the one term *the heavenly.* Thus this rest is the city of God that hath foundations, whose Maker and Builder God is; it is the holy city, the new Jerusalem, having come down from God out of heaven, prepared as a bride adorned for her husband; it is the redeemed, foreknown, predestinated to be conformed to the image of His Son and therefore called, justified and glorified; it, this rest, is the new heavens and the new earth; it is the redeemed having appeared with Christ in glory on the new earth and walking with God and having fellowship with Him through Christ, inquiring in His temple, tasting that He is good and, as so tasting, eternally crying out His praises. This is the rest that He has already prepared. It thus exists as a completed and perfected work in Christ. For Christ was risen to the justification of all His people. With Him were they crucified, buried and risen and set in heaven.

And this rest the redeemed enter into in this present life. For He chose them in Him before the foundation of the world, that in the dispensation of the fulness of times He might gather together all things in Christ. And He raised them up together and made them sit together in heavenly places in Christ Jesus: that in ages to come He might show the excellent riches of His grace in His kindness toward them in Christ Jesus.

And what is it now to enter this rest, this completed and perfected work of God? It is to be drawn by the power of His love out of darkness and sin into the light of God's countenance; it is to be transported out of the kingdom of darkness into the kingdom of His Son; it is to enter the holiest by the blood of Jesus, by a new and living way, which He hath consecrated for us; it is to draw nigh with a true heart in full assurance of faith; it is, as so having drawn nigh, to know and see God and to be known of Him, to eternally possess and enjoy Him as our reward exceeding great. This is resting.

Now this rest, this perfected work of God, His people enter into in this life in principle and at the return of Christ in full. In the light of the above observations, it is plain that only the people of God can truly rest on the sabbath, can remember and keep holy this day. And it is also evident that to merely desist from the daily pursuits of life is not truly to rest. The rest required by the fourth commandment is sacred, spiritual action not idleness, thus an action of which true believers only are capable. They begin the eternal sabbath in this life. They rest from all their evil works and serve their God. Thus they rest not one of seven days but all the days of their life. That the believers nevertheless have need of resting from their daily tasks on one of seven days, has already been explained, as also that now all the days are essentially alike and that our rest is no revival of the sabbath of creation, no prolongation of the typical sabbath of the old covenant, thus no sign, no type, no prefiguration, but the dawning of the eternal rest or day in our lives.

G. M. O.

ECHTVEREENIGING

Den 23sten Februari herdachten onze geliefde Ouders en Groot-ouders

Mr en Mrs. ANDREW PORTE

hunne 40 jarige Echtvereeniging.

Dat de Heere hen verder voor ons spare en zegene is de wensch en bede van hunne dankbare kinderen:

Jake Porte
Barbara Porte-Van Meeteren
Susie Porte
Alex Braaksma
Gertude Braaksma-Porte
Ben Barkema
Mina Barkema-Porte
Dick Hofman
Albertha Hofman-Porte
en 5 kleinkinderen.